№ 18. Treschdeen, 3. Maijâ. 1900.

Jsnahk weenreis nedelâ.

Makſâ, Jelgawâ ſanemot: ar gadu 1 r. 50 k., par pusgadu 90 k.

Makſâ, pahr paſtu peeſuhtot: par gadu 2 r., par pusgadu 1 r. 25 k.

Ekſpedizija: Jelgawâ, J. F. Steffenhagena un dehla drukatawâ, Kangihſeru celâ № 22.

Redakzijas adreſe: Jelgawâ, Salajâ celâ № 15.

Latweeschu Awiſes.

Sludinajumus nem preti: Jelgawâ, Steffenhagena un dehla drukatawas kantori, Kangihſeru celâ № 22; Rigâ: Hoerſchelmana kga grahm. bodê, Leelâ Smilſchu celâ № 29 un J. E. C. Kapteina kga grahm. bodê, Eekſch-Rigas Leelajâ Kehninu celâ № 10.

Makſa par ſludinajumeem: 8 kap. par ſihku rakſtu rindinu, preekſch' puſê 20 kap.; pahrtulkoſchana iſ ſwe' ſchahm walodahm par brihwu.

„Latw. Aw." war apſtellet:
Jelgawâ: J. F. Steffenhagena un dehla drukatawâ, Kangihſeru celâ № 22. — Leepajâ: Emila Voegedinga grahm. bodê, pee tirgus platſcha; Sihmana Ruhjes gr. bodê, Jaun-Leepajâ, Bahnuſcha celâ № 36 un pee M. Peterſona. — Bauſkâ: Ed. Drengera k. bodê. — Tukumâ: J. Birſgala kga grahm. pahrd. — Talſôs: H. Towa k. grahm. bodê. — Kuldigâ: Ferd. Beſthorna k. grahm. bodê. — Wentſpilî: Th. G. Autmana k. grahm. bodê. —

79. gada-gahjums.

„Latw. Aw." war apſtellet:
Saldû: Fr. Kruhmina k. grahm. bodê un pee A. A. Ringait-Wehſſch. — Schagarê: Moſes Itzigſohna k. leelnoguldilawâ. — Rigâ: W. F. Häckera drukatawâ, Palejas celâ № 3; Hoerſchelmana k. gr. bodê, Leelâ Smilſchu celâ № 29; J. E. C. Kapteina k. grahm. bodê, Eekſch-Rigas Leelajâ Kehninu celâ № 10. — Eekſch- un ahrſemê: Rudolfa Moſſes kga wiſâs ekſpedizijâs. — Walmeerâ: Trey'a k. grahm. bodê. — Walkâ: M. Rudolfa k. grahm. bodê. — Beſ tam: pee zeen. mahzitajeem — tiklab Widſemê, kâ ari Kurſemê.

Skolotajs, Iuntertizigs,

wajadſigs. Lone 130 rubli; ſeme pee ſkolas, aramâ ſeme un plawas meſchs — kopâ 25 deſetinas. Skolotaju kungus, kas wehlahs ſcho weetu peenemt, luhdſu eerakſtees ne wehlaki nekâ lihdſ 15. Maijam uſ peeteikſchanos, uſ ſchahdu adreſi:

Новгородской Губ. Ст. Грузино въ латышское селеніе село и колоніе дерево.

Деревской староста Фрицъ Лабзеръ.

Waj atturiba ir eeteizama?*)

No Brihwkalneeka.

Pee mums Latweeſcheem par atturibu wehl daudſkahrt dſird ſobojamees, it kâ atturibas prinzips buhtu nepareiſs un wina peekriteji peederetu pee tahdas lauſchu ſchkiras, kuri, leetu nemaſ pamatigi nepahrbaudijuſchi, tik tamdehk tai peekerahs, ka ta wehl jauna. Bet pateeſibâ leeta pawiſam otrada. Atturibas prinzips pilnigi dibinahs uſ ſinîſkeem pamateem, un tikai tahdi mehdſ par to ſobotees, kuri ar ſcho jautajumu nemaſ naw eepaſinuſchees, waj kuri baidahs, ar to tuwak eepaſihſtotees laut ko patihkamu ſaudet. Muhſu laikôs oſerſchanas eeraſchai wehl wiſur tik leela loma, ka tahdu daudſkahrt pat ar nizinaſchanu uſluhko, kas uſdroſchinahs ſchahdai eeraſchai pretotees. Mehs no maſahm deenahm ar dſerſchanu tâ apraduſchi, ka ſcho eeraſchu turam leelâ zeenâ, it kâ kahdu kreetnu tehwu-tehwu mantotu tikumu, tâ ka pat neka negribam dſirdet, ja kahds pret to uſſtahjahs, waj eeſkatam tahdu par ne wiſai prahtigu. Un tomehr ſchi eeraſcha, lai gan loti weza, nepeeder pee tautas kreetnajahm eeraſchahm, ta tautai gluſchi leeka un neatneſ neweenam nekahda labuma.

Siniba jau ſen wiſâs eedomatahs alkoholiſku dſehreenu jaukahs ihpaſchibas iſpoſtijuſe. Siniba ſimteem peemehreem peerahdijuſe, ka alkohols weſelam zilwekam nekahdâ ſinâ naw noderigs, ka tas neſtiprina, neſpehzina un neweenu darba ſpehju neweizina. Wiſur darbs, tâ meeſas, kâ ari gara, labak weizahs beſ alkohola, nekâ ar to. Tapat tas ari neſilda. Tas gan ſahkumâ tâ ir, bet wehlak meeſas temperatura toteeſ' jo wairak kriht, tâ ka it ihpaſchi ſeemas laikâ no ſcha wiltigâ drauga it ſewiſchki jaſargajahs. Ari mirſtibu alkohols weizina. Angtu apdroſchinaſchanas beedribas tamdehk ari atturibneekeem atlaiſch 12—15% no wiſahm makſahm, jo iſrahdijees, ka atturibneeki dſihwo zaurmehrâ kahdus 6—7 gadus ilgak.

Ja luhkojamees uſ tam, zik daudſ mantas zaur alkoholu eet bojâ, tad mums teeſcham jabrihnahs. Wahzijâ iſdod par alkoholiſteem dſehreeneem ikgadus ap 2500 miljonu marku, t. i. kahdas 50 markas jeb 25 rbl. uſ katru galwu. No tautſaimneezibas ſtahwokla luhkojotees, neatradiſim neweena zita lihdſekla, kas tautas labklahjibu tik leelâ mehrâ poſta. Ja peenemam, ka Latweetis par alkoholiſkeem dſehreeneem iſdos 2—3 reiſ maſak nekâ Wahzeetis, t. i. kahdus 10 rubkus par gadu, ari tad wehl iſnahktu pee mums warena, milſiga ſumma, kahdi 15 miljoni rubku. Jâ eewehrojam, zik daudſ poſta, nelaimes, ſirdehſtu, aſaru, panihkuſchu ſaimneezibu, panihkuſchu pehznahkumu alkohols rada, tad buhtu jawehlahs, ka ſchi naudas ſumma labak tiktu eemeſta juhrâ, nekâ mehs ar to wiſadu poſtu, nelaimi un ſlimibas mantojam. Bet ja nu wiſada alkohola baudiſchana ir gluſchi leeka, zik leelâ mehrâ tad neſpehtum ſawus ſadſihwes apſtahkļus pahrlabot, ſchahdu ſummu ikgadus aiſtaupidami, kâ to peem. pee Someem redſam, kuri zaur ſawu atturibu ſaſneeguſchi leelu turibu un iſglihtibu. Waj ſchahdu ſummu aiſtaupot, tautas labklahjiba jo eewehrojamâ kahrtâ nepazeltos, kâ ari darba ſpehja neeetu wairumâ? Waj ſchahda prinzipa eewehroſchana un weizinaſchana nebuhtu katra ihſta patriota peenahkums? Waj par ſchahdu ſummu newaretu daſchs labs labaki gehrbtees, weſeligaki dſihwot, ſawus behrnus labaki ſkolot, kâ ari ruhpetees par kreetnahm grahmatahm un laikrakſteem? Bet daſchs labs patriots newar eedomatees zitadus augſtakus preekſus, nekâ deen no deenas ſawâ brihwlaikâ kahdas ſtundiņas ſawâ eemihletâ weeſnizâ omuligi tehrſejot pee alus glahſes noſehdet. Kur tad paliktu dſihwes preeki, ja tos wineem gribetu laupit? Schee nelaimigee! Tahdeem meeſas preeki ſtahw augſtak par gara baudijumeem! 10 rubki, it gadus par alkoholu atlizinati, iſtaiſitu 15 gadu laikâ jau 150 rbl. un ſchahda krahſchanas metode katram eeſpehjama un neiſmakſâ neneeka. Turklaht eemantojam wehl weſelibu un leelaku darba ſpehju.

Beidſot uſ atturibu muhs pamudina ari tikumibas praſijumi. Neweens ſchuhpa nekriht, tâ ſakot, no debeſim. Tikai pamaſitinam tas par tahdu tapis. Sahkumâ tas bijis tahds pats mehrens alkohola bauditajs, kâ ikkatrs no mums. Un mehrenu alkohola baudiſchanu tas mahzijees no mums paſcheem, jo zaur ſawu peemehru to ſaweſibas gadijumôs eſam pamudinajuſchi uſ mehrenu lihdſbaudiſchanu. Bet ja nu muhſu wahjakam brahlim alkohols ſahk eepatikt un tam naw tik zeetas gribas, kâ mums, pehz patiſchanas katrâ laikâ un katrâ brihdî no ta atſazitees un tas arween wairak ſahk padotees alkohola wiſinatajahm kahrdinaſchanahm, tâ ka beidſot tas no augſchejas pakahpenes nogrimis lihdſ beidſamajai, t. i. alkoholam kritis par upuri, kas tad pee tam wainigs? Waj neeſam ari mehs lihdſwainigi, zaur ſawu peemehru to ar alkoholu eepaſihſtinadami un uſ wina baudiſchanu pamudinadami? Ja leetu it nopeetni apſweram, tad no ſchahda pahrmetuma newaram atſwabinatees.

Ari ſwehti rakſti mums nekur neeeteiz alkohola baudiſchanu. Sche atkauta pilniga brihwiba, tâ dehwetâ kriſtiga brihwiba, wiſas leetas pahrbaudit un kas ſlitts, atmeſt. Jt ſewiſchki te buhtu jaeewehro I. Korint. 8., 8.—10.: „Bet bariba muhs nedara Deewam peenemigus; jo ehſdami mehs neeſam labaki un neehſdami mehs neeſam ſlittaki. Bet peeluhkojeet, ka ſchi juhſu waka teem wahjeem nekkuhſt par peedauſiſchanu" un Rom. 14., 21.: „Labaki ir, gaļas neehſt un wihna nedſert, nekâ to darit, pee ka taws brahlis peedauſahs, jeb apgrehzinajahs, jeb top wahjſch."

Tâ tad ſwehti raſſti beedina no wihna baudiſchanas tahdôs gadijumôs, kur tas waretu buht wahjeem par peedauſiſchanos waj apgrehzibu, laigan taiſneem wahrdeem mehrena wihna jeb alkohola baudiſchana naw noleegta. Bet no ſakara wiſur nomanams, ka labaki ir, no tam ſargatees, lai ſawam tuwakam zaur ſawu peemehru nekkuhtum par peedauſiſchanos. Tad ari ſwehti rakſti wiſur mahza paſchaiſleegſchanos kâ weenu no kriſtigas audſinaſchanas wiſkreetnakeem lihdſekleem.

Tâ tad atturiba wiſadâ ſinâ buhtu eeteizama. Kamdehk ta pee mums Latweeſcheem wehl ſpehj uſrahdit tik maſus panahkumus, iſſkaidrojahs pa leelakai daļai zaur tam, ka muhſu preſe ſchinî leetâ wehl koti glehwi iſturahs*) un nemehdſ pate no ſewis atturibas prinzipu weizinat, t. i. atturibas leetu lauſchu tahlakahm aprindahm par loti teizamu aprahdit un uſ atturibas beedribu dibinaſchanu pamudinat, waj ari ar dſihwu peemehru eet papreekſchu, tâ ka leelakai tautas daļai ta wehl pawiſam ſweſcha leeta, ka ari mehrena alkohola baudiſchana pawiſam leeka, nederiga, pat kaitiga. Sche deretu it ihpaſchi teem, kas juhtahs aizinati, buht tautai par wadoneem, wingrinatees paſchaiſleegſchanâ un ar wahrdeem un dſihwu peemehru tautu uſ tam pamudinat. Zihna pret alkoholu ir wiſai gruhta un ne ikkatram peemiht tik daudſ wihreſchkibas atklahti pret alkoholu, ſcho wiſleelako tautas labklahjibas poſtitaju uſſtahtees.

Somija, kâ ari Norwegija mums war deret par jauku preekſchſihmi. Schinîs ſemês alkohola poſts jau gandrihſ pa leelakai daļai nowehrſts. Kamdehk mums Latweeſcheem wismaſ tik daudſ newaretu buht eeſpehjams, zik Jgauneem, kuri nodibinajuſchi jau wairak nekâ 30 atturibas beedribu un kur tautâ arween jo tahlakâs aprindâs ſchi kuſtiba ſahk iſplatitees.

Tamdehk noſt ar muhſu neatwainojamo weenaldſibu! Ruhpeſimees, ka neapgrehkojamees pret tautu, tihſchâ prahtâ tai ſlehpdami, kas tai pateeſi kaitigs un kas noderigs. Jt ihpaſchi laikraſtu, kâ ari mahzitaju un ahrſtu un ikkatra iſglihtota Latweeſcha peenahkums buhtu, ſchai leetai peegreeſt ſawu wehribu, jo ſchis ir weens no wiſeewehrojamakajeem lihdſekleem, zaur kam ſpehjam tautas meeſigo un garigo labklahjibu weizinat.

*) Scho raſſtu no eewehrojamâ atturibas weizinataja Latweeſchu ſtarpâ nodrukajam kâ papildinajumu pee neſen paſneegtâ raſſta „Zihna pret dſerſchanu". Red.

*) Redakzijas peeſihme: Mums ſchkeet, ka ſchahdu pahrmetumu Latweeſchu laikraſſti naw lahga pelnijuſchi. Wini beeſchi ſneeguſchi raſſtus par atturibas jautajumu, ſchuhpibu apkarodami un uſ ſahtibu ſkubinadami. Tatſchu Latweeſchu laikraſſteem tik daudſ daſchadu uſdewumu, ka wini ar weenu leetu ween newar pahrak daudſ nodarbotees.

Wehſtule no Lejas-Kurſemes.

Jr jau ſen paſihſtama leeta, ka Lejas-Kurſeme iſglihtibas ſinâ ir palikuſe tahlu pakaļâ Widus-Kurſemei. Tapat ari turibas ſinâ pirmâ newar lihdſinatees pehdejai. Kamdehk tas tâ un kas tur par zehloneem, — to turpmakâs rindinâs gribu pahrrunat, jo domaju, ka zeen. laſitajeem ruhpehs to dabut ſinat. Pats par ſewi protams, ka ſihkumôs ſcheit newaru eelaiſtees, jo tas muhs aiſweſtu par tahlu; tamdehk aiſrahdiſchu tikai uſ paſcheem ſwarigakajeem fakteem.

Daſchs labs no laſitajeem, kam Lejas-Kurſemes dſihwe un wiſs zits, kas ar to ſtahw ſakarâ, naw paſihſtams, warbuht jautahs: „Eekſch kam tad ſchi winu neiſglihtiba paſtahw?" Tamdehk mans peenahkums ir, ſcheit to tuhlit paſkaidrot. — Es waretu uſ tam it ihſi atbildet, ka Lejas-Kurſemneekeem wiſa ta truhkſt, kas iſglihtoteem pagaſteem — es gribeju ſazit: iſglihtotajeem Widus-Kurſemneekeem ir. Bet labakas ſapraſchanas dehļ ſcheit peewediſchu ſchos Lejas-Kurſemneeku truhkumus, kas deeſgan gaiſchahm krahſahm attehlos Lejas-Kurſemneeku ſemo ſtahwokli iſglihtibas ſinâ.

Lejas-Kurſemneeki wiſpahr maſak apmeklê ſkolas, nekâ Widus-Kurſemneeki, un tamdehk tad ari no winu widus ir zehluſchees daudſ maſak mahzitu wihru, nekâ no Widus-Kurſemes. Laukſkolas te neatrodahs tik teizamâ ſtahwokli un tahs ari naw deeſin zik labi apgahdatas ar wajadſigeem mahzibas lihdſekleem. Protams, ka te ir ſawi iſnehmumi, bet es runaju par wiſpahribu. Seemas ſkolenu ſkaits ir widejs, bet waſaras ſkolenu ſkaits pahrak maſs. Zenſchanahs pehz mahzibahm un ſinibahm naw nekahda eewehrojamâ, kapehz ſaimneeks un kalps atrodahs gandrihſ uſ weena un ta paſcha iſglihtibas pakahpeena. Laikrakſtus ſche laſa ſamehrâ loti maſâ ſkaitâ un derigas grahmatas eegahdajahs tikai retais. No ſabeedrigas dſihwes te tikpat kâ neka naw, jo ſcheit gandrihſ pawiſam truhkſt beedribu, kas waretu ſcho ſadſihwi weizinat un peekopt. Par teatreem, konzerteem, jautajumu wakareem te retais kautko ir dſirdejis, jo pehz tahdahm leetahm ſcheit ar uguni jameklê. Semkopibas-, dſeedaſchanas-, labdaribas- un zitas tahdas beedribas ſcheit war pee pirkſteem ſaſkaitit. Apkahrtejo pilſehtinu dſihwe maſ ween zaur ko atſchkirahs no lauku dſihwes.

Bet kur neſpihd ſpoſchâ iſglihtibas ſaulite, kas ſirdis ſaſilda un prahtus apgaiſmo, tur mehdſ buht tumſiba, kas zilweku padara rupju, nejuhtigu un par pretineeku wiſam, kas ir zehls un jauns. Tumſcham garam mehdſ buht tumſchi darbi. To paſchu ar teeſibu war leezinat par leelum leelo daku ſcheſeeneeſchu. Tee ir leeli kroga draugi un reibinoſchu dſehreenu zeenitaji. Kauſchanahs, kildas, prahwas, nakts ſtaiguliba un ziti netikumi un launumi daſchôs ſcheſeenes pagaſtôs ſtipri modê un — kas tas dihwainakais! — tas wiſs teek uſſkatits par godu, kas wihram peederahs. Tamdehk tad ari tik wiſai retti tad dabonam laikrakſtôs lauſtko, kas eepreezina, par Lejas-Kurſemi laſit. Turpretim ja kahds ſinojums daſchreiſ no ſcheſeenes laikrakſtu ſlejâs parahdahs, tad tas aiſween mehdſ pawehſtit kautko behdigu waj breeſmigu. Ka tas pateeſi tâ ir — to, man ſchkeet, uſmanigs awiſchu laſitajs jau pats buhs nowehrojis.

No kam ſchihs behdigahs parahdibas zelahs un kas pee tahm pa leelakai daļai wainigs — to tuhlit redſeſim.

Kâ ſinams, iſglihtibas zentri jeb widus-punkti aiſween mehdſ buht leelakas pilſehtas. Apkahrtejee lauzineeki, pilſehtâ eebraukdami, redſ un dſird pilſehtneeku iſglihtibu. Pirmâjee ar pehdejeem beeſchi ſateekotees, pamaſam peeſawinahs winu uſſkatus, un tâ nahk pee pahrleezinaſchanahs, zik nepeezeeſchami ir wajadſiga iſglihtiba un kahds tai ſwars un noſihme dſihwê. Lauzineekam rodahs kahre un patikſchana, buht tikpat gudram un iſweizigam, kahdi pilſehtneeki. Winſch ſuhta ſawus behrnus ſkolâ, pats laſa laikrakſtus un derigas grahmatas

Paſpahrnê.

* * *

Tur, kur upes kraujas malâ
Kokôs apſlehpuſchahs mahjas,
Atſpihd logâ uguntiņa,
Kad pahr ſemi krehſla klahjahs.
Tur pahr darbu tautu meita
Leezahs, maigi noſarkuſi; —
Garam ejot, ſiltahm juhtahm,
Beeſchi raugos uſ to puſi.
Bet nu dſirdu jaunas ſinas . . . . .
Un man ſirdi ſchehli, ſchehli:
Logs buhs tumſchs un zitur wina,
Kad te garam eeſchu wehli . . . . .

A. Sauleets.

Preſidenta Krügera runa.

Gaiſchu leezibu par Buhru tautas gara ſtahwokli gruhtâs deenâs paſneedſ ſekoſchâ ſirſnigâ un weenkahrſchâ runa, ko preſidents Krügers turejis Pretorijâ, dſelſzeļa ſtanzijâ, uſ wagona platformas ſtahwedams. Winſch dewahs uſ Oranſchu, lai tur ſtiprinatu un eedroſchinatu tauteeſchus, kas pawiſam bij duhſchibu ſaudejuſchi pehz Blumfontenas eenemſchanas. Aiſbrauzot nu preſidentu pawadija milſigs pulks lauſchu, kas wiſi bij ſapulzejuſchees dſelſzeļa ſtanzijâ.

„Gruhtas zeeſchanas ir muhſu tautai un ſemei uſbrukuſchas," tâ Krügers uſſahka ſawu runu, — „un mehs waram ar Jſkiju ſazit: ‚Schi deena ir behdu un ſoda un kauna deena, jo behrni nahkuſchi uſ dſimſchanu, bet ſpehka naw dſemdet.' Bet ko atbild tas Kungs ar Eſaijas muti kehninam Jſkijam: ‚Nebihſtees par teem wahrdeem, ko tu eſi dſirdejis, ar ko Aſtrijas kehnina fulaini mani ſaimojuſchi.' (2. Kehn. gr. 19. n. 3. un 6. p.)

Tuhkſtoſcheem ir to, kas par mums luhdſahs un kuru luhgſchanas ir ſpehzigas pee Deewa godibas krehſla; tikai mehs neredſam wehl panahkumus. Tâ peem. es droſchi tizu, ka daudſahs karſtahs luhgſchanas par generali Kronje un wina waronigo pulku, taiſni ari nakti no 26. uſ 27. Februari un Majubas deenâ buhs pee Deewa leelas leetas panahkuſchas, tikai mehs tagad wehl neſaprotam, ko un kâ. Deewa domas un zeļi ir augſtaki, nekâ muhſu domas un muhſu zeļi. Es eſmu pahrleezinats, ka ne par weenu tautu wirs ſemes naw pee Deewa tik daudſ luhgſchanas ſuhtitas, kâ par Buhru tautu ſchini zihnas laikâ. Nekad tas wehl naw tâ notizis. Waj nu wiſas ſchihs luhgſchanas buhtu par welti? — Nê, nê un nekad nê! Bet winas wehl padarihs brihnumus Deewa ſwehtam wahrdam par godu.

Es wehletos, ka wiſi ofizeeri un pilſoni ſcho wahrdu: „nebihſtees" pareiſi ſapratu. Daudſi domâ muhſu tautas leetu jau par paſaudetu, tamdehk ka eenaidneeka pahrſpehks ir milſigs. Pateeſcham, kad uſ ſcho leetu luhkojahs ar zilweku azim, tad ta ſchkeetahs beſ zeribas: eenaidneeki ir wiſapkahrt un neween ahrpuſê, bet ari paſchâ ſemê.

Nê, brahli, nê! ne tâ! Stahweet ſtipri tizibâ kâ weens deewbijigs pulks! Juhſu neſpehzibâ Deews parahdihs ſawu ſpehku un ſtiprumu. Kas dſihwibu bihſtahs kihlâ likt, pee ihſtas dſihwibas newar tikt.

Lai tas Kungs no jauna dotu wiſu pilſonu ſirdis ſwehtu duhſchibu, kas pluhſt no dſihwas tizibas, ka mehs kâ weens wihrs ſazeltos pretim un ſtahwetu kâ dſihws muhris pret wareno apſpeedeju.

Tas Kungs neatraus ſawu ſpehku un palihgu, kaut ari daudſ ſchaubigu un maſtizigu atrodahs muhſu ſtarpâ. Pehteris ſchaubijahs wairak kâ weenreiſ un bija wahjſch ſawâ tizibâ, bet tas Kungs nelahwa tam kriſt. To paſchu mehs redſam pee Moſus, Jehkaba, Dawida un Abraama. Tapat muhſu ſchehligais augſtais preeſteris ari muhs neatmetihs. Ari winſch ir tizis kahrdinats, kâ mehs, winſch paſihſt muhſu zilwezigas wahjibas un ir tahs uſnehmis un eewehrojis ſawôs deewiſchkigôs nodomôs.

Ja, brahli, pehdejee ſinojumi par muhſu ſemi ir behdigi. Bet tas ir labi, ka mehs neſtahwam akla gadijumâ, waj liktenâ warâ, bet ſem muhſu Tehwa rokas, beſ kura ſinas mums ne mats newar kriſt no galwas. Nelaime lai noſpeeſch muhs pihſchlôs, ka mehs paſemojamees preeſch ta Kunga muhſu grehku dehļ!

Rahdahs, ka wehl buhs daudſ aſinu jaiſlej un tas ir tas launakais. Bet raſtſits ſtahw: Deews ir uſtizigs. Winſch mums neuſliks leelaku naſtu, nekâ mehs ſpehjam panest, un lihdſ ar ſawahm peemekleſchanahm Winſch dos ari mums ſpehkus, ka waram pahrzeeſt. Zaur tumſu pee gaiſmas, zaur kruſtu pee kroņa! Ari Jeſum wajadſeja wiſpirms uſ Getſemani un Golgatu ſtaigat, lihdſ atnahza Wina augſchamzelſchanahs un godibas deena. Es tizu, ka ari mums papreekſchu buhs jaeet uſ Getſemani un Golgatu, pirms atſihs muhſu brihwibas deena. Bet es eſmu ſawôs ſirds dſiļumôs pahrleezinajees, ka ſchi deena auſihs, tikpat droſchi kâ muhſu Kunga Jeſus augſchamzelſchanahs no tumſibas, kaut ari wehl kahds laizinſch lihdſ tam paees. Waj neiſtikahs, ka Jeſus zihna bij pawiſam paſaudeta, kad tas bij nomiris un guleja kapâ. Wina eenaidneeki gawileja, wina draugi un mahzekļi behdajahs. Tâ tas ir ari tagad. Bet tas Kungs, brahli, parahdihs ſawus warenos brihnumus, kad wina ſtunda buhs nahkuſi.

Schis karſch ir tumſibas zihna pret gaiſmu, netaiſnibas zihna pret taiſnibu, ſelta-elka zihna pret Deewu. Kas uſwahrehs? Beſ ſchaubahm — tas wiſuſpehzigais Deews. Kâ Elijas laikâ Deews parahdijahs ſawai tautai uſ Karmeļa kalna, tapat muhſu deenâs winſch parahdiſees uſ Deenwidus-Afrikas kalneem. Un wiſi Deewa behrni plaſchâ tahlâ paſaulê ſauks un gawilehs: Tas Kungs ir Deews! Tas Kungs ir Deews! Dodat godu muhſu Deewam!

Ugunsgrehks Ottawâ.

Par breeſmigo ugunsgrehku Ottawâ paſneedſam pehz kahda ahrſemju laikraſkſta ſchahdu tuwaku apraſtu:

Ottawa jau no agrakeem laikeem ir ugunsgrehka ſinâ wiſnedroſchakâ pilſehta un neſkaitamahm reiſehm tai jau paregota tahda nelaimes deena. Koka mahjas un leelee malkas krahjumi ſtarp papihra un fehrkoſinu fabrikahm jau maſakajai dſirkſtelei war dot daudſ baribas un ir tihri brihnums, ka tamlihdſiga kataſtrofa naw jau agraki notikuſi. Tagad neiſbehgamais ir notizis un weenâ weenigâ deenâ ſtarp puſdeenu un puſnakti ir ſkaiſtakâ un bagatakâ no Kanadas pilſehtahm pahrwehrſta pihſchkôs un pelnôs. Uguns zehluſees Hulles preekſchpilſehtâ, kur atrodahs koti daudſ ſtrahdneeku koka mahjetu un weenâ ſchahdâ mahjelê fahzis degt no kahdas wehja atpuhſtas ſabrikas ſkurſtena dſirkſteles. Pulkſten 11 puſdeenâ puhta ſtiprs wehjſch un weenâ azumirkli mahjele bij lihdſ pamatam nodeguſi, kamehr dſirkſteles un degoſchas ogles tika no wehja pa wiſu pilſehtu iſnehſatas, tâ ka iſzehlahs wairak weetâs uſ reiſi uguns. Pulkſten 1 wiſa pilſehta jau bij kâ witnojoſcha ugunsjuhra, kurâ tikko faredſami rehgojahs katoļu baſnizas tornis. No wehja dſihtâ uguns no Hulles preekſchpilſehtas pahrgahja uſ paſchu Ottawas pilſehtu. Un nebij ilgi, kad uguns, pahrgahjuſi pahr upi, atkal eededſinaja wairak weetas paſchâ pilſehtâ, tâ ka krehſlai metotees Ottawa un Hulle dega upes katrâ puſê kahdas juhdſes tahlumâ. Ari Kanadas miljonara Bootha ſudmalas krita ugunij par upuri. No ſudmalu eezirkna uguns pahrgahja uſ pilſehtas deenwidus daļu. Ugunsdſehſeji neneeka newareja darit. Tika atſaukti ſaldati. Tuhdaļ tika ſarihkota kahda palihdſibas nodaļa, bet weenigais, ko ta wareja darit, bij ſeeweeſchu un behrnu aiſgahdaſchana no uguns droſchâ weetâ.

Uguni apflahpet drihſ ween iſrahdijahs par pilnigi neeeſpehjamu. Abu pilſehtu leelakahs dſehſchanas ſprizes darija wiſu, kas bij eeſpehjams. ugunsdſehſeji fabrauza ar ekſtrâ wilzeeneem no tuweenes un tahleenes, bet leeſmas bij ahtrakas par wineem un katrâ azumirkli, pahrlehkdamas no jumta uſ jumtu tahlaku, darija dſehſchanu gandrihſ neeeſpehjamu. Kad Ottawas ugunsdſehſeju preekſchneeks bij nonahwets no kahda gruhſtoſcha muhra, un wairak weetâs bij aiſdeguſchahs ſchkihzenes (ſchlaukas), ugunsdſehſeji bij peeſpeeſti atkahptees un pa daļai atſtaht ſprizes leeſmahm par upuri, jo uguns dehļ tahs nebij wairs eeſpehjams iſglahbt. Ari par mantas glahbſchanu newareja neko domat un wairak namu apdſihwotaji tikai ar ahtru behgſchanu wehl ſpehja no ugunsjuhras ſawu dſihwibu iſglahbt. Daſchas eelas maſ minutês no weena gala lihdſ otram ſtahweja leeſmâs un eedſihwotajeem waj nu braukſchus waj jahſchus, waj zik ahtri kahjas ween neſa, wajadſeja laiſtees projam. Wiſâ pilſehtâ ſteidſahs glahbt un palihdſet, zik ween bij eeſpehjams un azu-leezineeki paſtahſta daſchu labu warona darbu. Kahda flimneeku kopeja, mahſa Dore, iſglahba dimus behrnus no degoſchas mahjas un neſkatotees uſ nahwes breeſmahm, pahrneſa tos pahr tiltu, kas ſtahweja jau leeſmâs. Pulkſten 5 pawakarê degoſcho Hulles preekſchpilſehtu wajadſeja atſtaht ſawam liktenim, tamdehk ka pehdejais pahrejas tilts pahr upi draudeja eet bojâ. Bet wehl pehz pahris ſtundahm, kad Hulle bij pahrwehrſta par kuhpoſchu ogļu gubu, uguns ar leelu ſparu Ottawâ iſplatijahs arweenu tahlaku un pahrgahja uſ pilſehtas lejas daļu. Pret puſnakti Hullê uguns beidſa

un t. t. Ar wahrdu sakot, winsch dara wisu, kas ween wina spehkâ stahw, lai paplaschinatu sawu garigo redses aploku, isdaikotu sirdi un iskoptu juhtas. Turpretim Lejas-Kursemê schahdu leelaku pilsehtu truhkst, un masajâs, kahdas tur ir, apkahrtejee lauzeneeki neredsot nekahdas preekschsihmes, kurahm tee waretu sekot. Lejas-Kursemes pilsehtinas ir pa leelakai daļai Schihdu perekli, kur lauzeneeki newar neka laba mahzitees, bet drihsak gan sliktu.

Laba daļa wainas pee Lejas-Kursemes semâ isglihtibas stahwokla japeeschkir ari winas „inteligenzei", kura pret pahrejeem eedsihwotajeem mehdz isturetees pahrak stihwi un ar teem sateekotees, us teem it kâ no augschas noskatahs un pee sewis nodomâ: „Es tatschu esmu par wineem daudz pahraks un smalkaks!" Eedomiba un uspuhtiba ir tas leelakais kaweklis, kas „smalkajeem" stahw zeļâ ar „prastajeem" draudsigu satikšmi peekopt un sabeedrigâ dsihwê weenotees. Ja kur ir runa par „smalkajeem" un „prastajeem", tad to wahrda pilnâ nozihmê war sazit par Lejas-Kursemi, waj wismaz par tahs leelakahs daļas laukpagasteem. Tê „smalkee" no satikšmes ar „prastajeem" sargajahs it kâ no pika — baididamees, ka tas nepeelihp. „Smalkee" beedrojahs weenigi ar „smalkajeem", sarihkodami pee sewis mahjâs lepnas saweešibas, kur tee tad zaurahm naktim seedo „Trimpum" un zehrt us naudu „trumpas". „Prastee" turpretim sawus wakas brihschus pawada krogôs, schuhpodami, kildodamees un kaudamees. Ihsto isglihtibu tiklab pee weeneem, kâ pee otreem gandrihz welti meklešim, jo wisur waram atrast tikai tukschumu, nedaiļumu; naw neka, kas spehtu garu pazilat, sirdi iskopt un zilweku tuwinat pilnigakam zilweka idealam.

Schahdu spreedumu par Lejas-Kursemes „inteligenzes" leelako daļu dsirdedams, daschs labs lasitajs warbuht waizahs: „Bet waj tad Lejas-Kursemes lautskolotaji neka nedara sawu pagastu eemihtneeku isglihtibas labâ?" Uz to man jaatbild, ka ari wini skaitahs pee schejeenes „inteligenzes" un welk to paschu lomu. Ahrpus sawas skolas tee tikpat maz ruhpejahs par gara gaismas isplatischanu sawâ pagastâ, kâ pahrejâ „inteligenze". Labus isnehmumus schai sinâ te waretu pee pirksteem saskaitit. Dihwaini wehl tas, ka daschs labs skolotajs, kas agrak zaur sawu zensigo darbibu wispahribas labâ eeguwis plaschaku eewehribu, schê uz dsihwi apmetees, nogrimis mihkļajâ kuhtribâ un omuligi atdusahs uz agraki eeguhtajeem laureem, kaut gan te buhtu tam wairak darba, nekâ kur zitur.

Beidzot pateešibai par godu jaleezina, ka ari Lejas-Kursemê pehdejôs gadôs schur un tur jau sahk atspihdet pa staram no isglihtibas saules, un ka tadehļ jazer, ka ari scheit turpmak uslehks schi saule pilnigi un atmodinahs snaudulus no winu garâ meega. Stars.

Redakzijas peesihme: Mums schkeet, ka schis skarbais spreedums wis newarehs sihmetees uz wisu Lejas-Kursemi, bet tikai uz kahdu daļu no tahs. Schai daļai tad lai ari schi wehstule noderetu par paskubinaschanu.

No ahrsemehm.

Uz kara-lauka Angļi wehl arweenu eet duhschigi uz preekschu. Wini jau eenehmuschi Winburgu, pahrgahjuschi par Wetas un Sandas upehm un preekschejee pulki neesot wairs tahlu no Kronstates. Lords Robertss, par kara gaitu sinodams, min wairak kaujas, kuras Buhri atdsihti atpakaļ, pee kam Angļeem naw bijis nekahdu leelu saudejumu. Azim redzot Buhri wehl naw nekur uz nopeetnaku zibsnu eelaiduschees, bet turejuschi par derigaku, ļaut Angļeem eet ween uz preekschu. Angļu laikraksti gan jau sin atkal iskaidrot, ka Buhri esot pawisam duhschu saudejuschi un ka it ihpaschi Oranschas Buhri drihz ween Angļeem padoschotees. Tatschu ta naw pirmâ reisa, kad Angļu laikraksti tahdas wehstis ispausch. Pats presidents Krügers turpretim nule Pretorijâ turejis runu, kurâ winsch sirsnigôs wahrdôs usslawejis Oranschas Buhru ustizibu. Ka Angļeem tagad tik labi weizahs eet uz preekschu, par to ari Buhru draugeem wehl naw ko noskumt. Jo tahlak uz seemeļeem Angļu kara-spehks aisees, jo grutak nahksees to apgahdat ar pahrtiku un zitahm wajadsibahm. Pats lords Robertss nule telegrafeja, ka Buhri ispostijuschi dselzeļu uz seemeļeem no Brandfortas un tiltu pahr Wetas upi, tâ ka prowijanta peegahdaschana esot tihri neesspehjama. Schahda sina nebuht neskan preeksch Angļeem labi. Tik gludi kâ pehdejâs deenâs Angļi gan ilgi wairs uz preekschu netiks. Daschi sagaida leelakas zihnas jau pee Kronstates, kur kalnajs esot Buhreem preeksch atgainaschanahs ihsti noderigs. Ziti turpreti domâ, ka Buhri atkahpschotees atpakaļ Transwales robeschâs un sagaidischot Angļus aiz Waalas upes. Wehl ziti wehro, ka Robertss nemaz ne-eeschot taisni uz seemeļeem, bet uz rihteem, uz Betlehemi un Harismitu, lai pa scho zeļu saweenotos ar Bullera pulkeem un tad kopâ gar Natalas dselzeļu dotos uz Transwali. Bullers wismaz pehz jaunakajahm sinahm sahzis atkal kustetees un esot jau Buhreem atnehmis preekschejahs posizijas uz Biggara kalneem. No Tabantschas apkahrtnes Angļeem, kâ teicahs, wehl naw isdewees Buhrus pawisam aizdzihst, jo no Angļu paschu puses nahk sina, ka Oranschas Buhri stahwot prahwâ skaitâ kahdas 15 werstes no Tabantschas. Par teem Buhru pulkeem, kas agrak aizgahja atpakaļ uz deenwideem, schimbrihscham neka nedzird.

Meskinga wehl arweenu turahs, kaut gan truhkums tani esot jau breesmigs un sehrgas plosotees arweenu niknaki. Tagad nu Meskingai raduschahs labakas zeribas uz atswabinaschanu. Proti prahws Angļu pulks generała Huntera wadibâ pee Windsortaunas, uz seemeļeem no Kimberlejas, pehz wairakkahrtigeem weltigeem mehginajumeem beidzot laimigi pahrtizis Waalas upei pahri un wina usdewums laikam nu buhs, steigtees zik ahtri ween eespehjams Meskingai palihgâ. Lihdz ar to Angļi dabujuschi ari pee Warrentonas zeļu pahr upi waļâ. —

Atkal no jauna isplatijuschahs walodas, ka Buhri teescham gribot Johannesbergas selta raktuwes uzspert gaisâ, lai tahs nenahktu Angļeem rokâs. Angļu bagatneeķeem schi sina breesmigaka, nekâ kad wiss Angļu kara-spehks aiseetu bojâ. Lai Buhri Angļu labumu taupitu, to nu gan Angļi lahgâ nedrihkstetu sagaidit, jo wini paschi scho karu wed reischm ihsti meschonisti. Tâ lords Robertss nule pawehlejis nodedzinat Oranschas brihwwalsti ikweenu Buhru mahju, kurâ atron kahdu eerozi. Bet bez sawa eerotscha naw neweens Buhris. Wisai sihmigs ir ari Angļu jaunais lihdzeklis, kâ apgahdatees ar sirgeem: wini it weenkahrschi eet un panem no meerigajeem Oranschas eedsihwotajeem. Laikraksti weenbalsigi schahdu rihkoschanos nosauz par sirgu sagschanu. —

Loti preezigi Angļi par to, ka wineem radees wehl kahds draugs waldineeku starpâ. Proti Sweedru kehninsch Oskars nesen kahdâ runâ isteizees, ka winsch ar sawu lihdzsuhtibu stahwot pilnigi uz Angļu pusi un turot scho karu par taisnu karu. Paschâ Sweedru tautâ gan maz radzees tahdu ļauschu, kas schini sinâ ar sawu waldineeku buhs weenadâs domâs. —

Dumpis Aschantu semê, kâ teicahs, paleek jo deenas bihstamaks. Kumasi pilsehta, kurâ dumpineeki eelenkuschi weetejo gubernatoru, tikko wehl spehjot turetees. Tâ tad ari tur war Angļeem rastees arweenu wairak darba. —

Ari no **Bulgarijas** nahk sinas par bihstameem eekschejeem nemeereem. Daschâs weetâs notikuschas stipras sadurschanahs starp nemeerneeķeem un saldateem, pee kam wairak zilweku krituschi un eewainotu. Dumpja rihkotaji esot daschus gadus atpakaļ nogalinatâ Stambulowa preekriteji. —

Ari **Spahnijâ** eekschejs nemeers aug augumâ un draud scho nelaimigo semi eegahst galigâ postâ. Barselonâ un zitâs weetâs jau leetoti eerotschi. —

No eekschsemehm.

Kreewijas deenwidus-wakara apgabalôs esot loti wahjas zeribas uz plauju. Sals un peles seemas sehju breesmigi ispostijuschi. Leela daļa no seemassehjas isarta un apsehta ar wasareju. Nepahrredzami lauki atronahs loti behdigâ stahwokli. Pawasara salnas un leetus truhkums aiskawê augschanu. Ahbolina lauki loti wahji, tâ ka sagaidams leels baribas truhkums.

Par Baltijas krona muischu isnomaschanu masakâs daļâs „Eesti Postimees" sino, ka wairak weetejee bessemes semneeki eesneeguschi Waldibai luhgumu, lai teem isnomâ waj pahrdod krona muischas masakôs gabalôs. Bet luhgumi esot atraiditi un luhdzejeem pasinots, ka neesot nodomats krona muischâs eedalit masakus gabalus un ka tamlihdzigi luhgumi tikschot atstahti bez eewehribas.

Par Mogilewas draudzes mahzitaju, kâ mums sino, eewehlets A. Matschulans, lihdzschim mahzitaja palihgs Krihsburgâ.

Nelaimes gadijums uz juhras. Kâ „Balt. Wehstn." sino, 18. Aprili, ap pulksten 9 wakarâ, pret Lyserortes bahku, apmehram 7 werstes no krasta, no peepeschi usnahkoscha negaisa peekrastes kugis „Johannes no Zereles" apsweests, pee kam 17 zilweki dabujuschi behdigu galu; 12 laimigi, lai gan pee nahwes nopuhleti, sasneeguschi peekrasti. Nelaimê krituschee wisi no Sahmu salas un kâ kuga buhwetaji braukuschi uz Sakasleju jaunu kugi buhwet.

Widseme.

No Rigas. Laukskolotaji kâ pahrdeweji krona brandwihna pahrdotawâs. Kâ „Prib. Kraij" sino, no 2985 luhgumeem, kas uz 1. Aprili bijuschi eesneegti dehļ weetahm pee krona brandwihna pahrdoschanas, 238 bijuschi eesneegti no skolotajeem (211 no Widzemes, 27 no zitahm gubernahm). No schi skaita tikai 41 skolotajs dabuhschot weetas pee krona brandwihna monopola Widzemê.

No Rigas. Apteekas uz dselzeļeem. Zeļu ministrija tagad galigi nolehmuse eerihkot majas apteekas ar nepeezeešamakahm ahrsteschanas sahlehm — wisôs pasažeeru brauzeenôs ari uz Rigas-Jelgawas-Leepajas, Rigas-Tukuma-Wentspils, Rigas-Orlas un Rigas-Dwinskas dselzeļeem. Schihs apteekas wadihs uz to peeteekoschi pamahzits konduktori. Scheem konduktoreem ari buhs usdots uz to luhkotees, ka wagonôs allasch atrodahs peenahzigs siltums un wispahr tur walda treetna tihriba un skaidrs gaiss.

— **Mahzibas eestahdi preeksch lauku feldscheereem** no waldibas puses drihsâ laikâ grib Rigâ nodibinat. Feldscheru darbibai, sewischki uz laukeem, kur truhkst peeteekoschs skaits ahrstu, waldiba tagad sahkuse peemehrot leelaku nozihmi. Sinams, ka tagadejôs apstahkļôs bez mahzitu feldscheru pakalpojumeem uz laukeem newar nemaz wairs istikt.

— **Rigas eedsihwotaju statistika.** Rigâ pagahj. 1899. gada peedzima 9812 behrni (5091 wihreeschu un 4721 seeweeschu dzimuma); starp teem bija pa daschadahm weetahm islikti 54 behrni. Pagahj. 1899. gads bijis swehtigaks dzimuscho sinâ par aizpagahj. 1898. gadu, jo pagahj. 1899. gadâ peedzimuschi 858 behrni wairak nekâ 1898. gadâ. Pagahj. 1899. gadâ dzimuscho behrnu starpâ bija 814 ahrlaulibas behrni, t. i. 8¼ proz. no wiseem behrneem. Wisu dzimuscho behrnu pulkâ 222 behrni dzima pagrabu un 563 behrni jumta dzihwokļôs. Tâ tad tumschôs un mitrôs, waj ari wisai neehrtôs un neweseligôs dzihwokļôs Rigâ pagahj. gadâ peedzimuschi pawisam — 785 behrni. Maskawas ahrpilsehtâ peedzimuschi 4694, t. i. gandrihz puse no wiseem jaunajeem Rigas pilsoneem; Jelgawas ahrpilsehtâ 2310 un Peterburgas ahrpilsehtâ 2164. Eetschpilsehtas daļâs turpreti peedzimuschi 472 behrni. Kahdas 172 dzimuma weetas naw tapuschas usdotas. — Rigâ pagahj. gadâ salaulaja 3030 pahrus, t. i. par 348 pahreem wairak, nekâ aizpehrnâ gadâ. — Pagahj. 1899. gadâ Rigâ mira 6937 personas — 665 wihreeschu dzimuma personas wairak par seeweeschu dzimuma personahm no wisa kopskaita. Maskawas ahrpilsehta usrahda wisleelako miruscho skaitu — 3183 personas. Tad nahk Peterburgas ahrpilsehta ar 1515 un Jelgawas ahrpilsehta ar 1423 miruscheem, kamehr paschâ eekschpilsehtâ miruschas tikai 332 personas. No wisa miruscho kopskaita miruschi 40 prozenti jeb 2487 behrni — paschâ pirmajâ dzihwibas gadâ. No wiseem miruscheem kahdas 685 personas miruschas Rigas daschadâs slimnizâs; no pehdejahm bijuschi 439 wihreeschi un 246 seeweetes. No augschejeem skaitļeem redzam, ka ari pagahjuschâ gadâ miruschi atkal wiswairak behrni pirmajâ muhscha gadâ, kas atkal deesgan gaischi leezina, ka Rigas pilsehtâ weselibas apstahkļi, dzihwoklu labuma un masu behrnu apkopschanas sinâ wehl daudz kas truhkst. Wehl gadu agraki behrnu mirstiba pirmajâ muhscha gadâ te bijusi masaka (t. i. 2134 jeb drusku wairak nekâ 38% no wiseem miruscheem). Tahļak ir izredzams, ka ari Rigâ ihsti daudz zilweku tomehr peedzihwo it leelu wezumu. No 1—5 gadu wezumâ miruschi 433; no 6—15 g. 267; no 16—20 g. — 157; no 21—30 g. — 462; no 31—40 g. — 467; pehz 40. muhscha gada mirstiba atkal pawairojahs, jo no 41—60 g. miruschas 1033 personas un no 61—80 g. 1059 personas. Wezakas par 80 gadeem Rigâ pagahj. gadâ miruschas pawisam 215 personas. Kamehr lihdz 60 gadu wezumam wisâs wezuma schkirâs miruscho wihreeschu skaits ir leelaks, tomehr no 61. muhscha gada sahkot miruscho seeweeschu skaits tê pahrsneedz wihreeschu skaitu, no kam redzams, ka seeweetes, masak gruhtus darbus strahdajot un kahrtigaki dzihwojot, leelaku skaitâ sasneedz leelu wezumu, nekâ wihreeschi. Austars.

No Rigas. 50 gadu no Garlieba Merkeļa nahwes deenas pagahja 27. Aprili, bet wina peemina Latweeschu starpâ ir un paleek dzihwa. Tumschôs laikôs winsch droschi pazehla sawu balsi gaismas un brihwibas labâ un ar saweem raksteem eesildija daschu zilweku draugu sirdis uz teem zenteeneem un puhlineem, kuru jaukais auglis bij Latweeschu brihwlaischana.

„Wehrdzibu un tumsas-grehkus
Bahrgeem wahrdeem sodiji,
Jaunus garus, jaunus spehkus
Mekleji un modiji;
Teem par ļauno negantibu
Schehlodamees wehstiji,
Lihdzeetibu, zilwezibu,
Winu sirdis dehstiji." (Janschewskis.)

No Rigas. Jahna basnizas wirsmahzitajs Teodors Weyrichs, kâ „Rig. Kirchenblatt" sino, wezuma dehļ atkahpees no amata. Winsch dzimis 1821. gadâ un wairak nekâ 50 gadus kalpojis Jahna basnizas draudzei. Wina weetâ par Jahna basnizas wirsmahzitaju Widzemes konsistorija eewehlejusi wina lihdzschinigo palihgu Johannu Meyrenu.

No Rigas. Beedribas. Rigâ schimbrihscham pastahw pawisam 352 beedribas; winu starpâ atrodahs: 1 sawstarpiga apdroschinaschanas beedriba, 4 labprahtigas ugunsdzehšeju beedribas, 6 semkopibas un 6 konsuma beedribas, 48 tirdzneezibas un ruhpneezibas beedribas, 19 krahj- un aizdewu sabeedribas un 16 bankas un zitas krediteestahdes, 30 behru kases, 105 daschdaschadas palihdzibas un 26 labdaribas beedribas, 26 musikas un dzeedaschanas un 14 musikas un mahkslas beedribas, 18 sporta un 3 sahtibas beedribas, 7 studentu korporazijas un 23 daschdaschadas beedribas.

— **Wakara kursus preeksch Rigas dselzeļu kalpotajeem** drihzâ laikâ sarihkos ari Rigâ. Scho kursu noluhks buhs, pazelt dselzeļu kalpotaju wispahrigu isglihtibu, bet it sewischki winu tekniško weiklibu un sinaschanu dselzeļa deenestâ. Wajadzigos lihdzekļus kursu notureschanai pasneegs kronis; paschi kalpotaji par sawu peedalischanos pee scheem kursoem neka nemaksahs. Austars.

No Kokneses. Nelaimes gadijums uz dselzeļa. Naktî no 23. uz 24. Aprili, kâ „Dün. Zeit." sino, uz pasažeeru wilzeena, kas iseet no Rigas pulkst. 10 35 min. wakarâ, kahdas 3 werstes no Kokneses, tuwu pee Pehrses tilta, maschinists pamanijis uz dselzeļa lokomotiwes preekschâ aizsuhgu. Lai gan winsch tuhlit bremzejis un dewis pretgaraisnus, tomehr wilzeenu wairs naw bijis eespehjams apturet: lokomotiwe uzskrehjuse aizsuhgam wirsû un to ar brauzeju aizsweedusi sahnus dzelzeļa grahwi, tâ ka sirgs un brauzejs tikuschi uz weetas nosisti. Wilzeenam un maschinistam naw nekas notizis. Kâ domajams, brauzejs buhs eesnaudees un sirgs, kahdâ pahrbrauzamâ weetâ, no leelzeļa nogreesees uz dzelzeļa lihniju. Nonahwetais esot kahdu 40 gadu wezs, bet kas winsch tahds un kur peederigs — naw wehl sinams.

No Jaunpils (Werawas aprinkî). Sinas par aizgahjejeem. Aizgahjeji uz Sibiriju, kâ „Eesti Postimees" sino, rakstot sche saweem radeem un pazihstameem behdu wehstules par zuhro un breesmigo likteni jaunajâ dzihwes weetâ, luugdami, lai jel eeschehlojotees par wineem un atsuhtot naudu atpakaļzeloschanai. Bet jaschaubahs, waj atradzees kahds, kas naudu suhtihs. Lai nu gan tamlihdzigas sinas allasch sastopamas Igaunu laikrakstôs, tomehr tas neatbaida laimesmekletajus, jo schopawasar atkal daudzi poschotees uz Sibiriju.

No Jurjewas. Rigas apgabalteesas nodaļa atkal isteesajusi kahdu prahwu par nepateesas leezibas doschanu teesas preekschâ. Apsuhdzetais, jauns semneeks, bija semneeku wirsteesas preekschâ dewis nepateesu leezibu, pamudinats no 3 personahm, kam wina leeziba nahkusi par labu. Wehlak leezineeks, sirdsapsinas mozits, izsazijis, ka nepateesi leezinajis. Ari teesas preekschâ winsch noschehlodams atzinees, ka dewis nepateesu leezibu. Teesa, eewehrodama wina jaunibu un to, ka winsch sawu noseegumu noschehlodams atzinis, noteesajusi winu tikai uz 7 deenahm aresta, bet tahs trihs personas, kuras winu bija peerunajuschas uz nepateesu leezibas doschanu, uz 3 lihdz 3½ gadeem arestantu kompanijâ. (Postim.)

Kurseme.

No Kursemes. Semkopibas beedribu darbiba. Platones semkopibas beedribâ (Jelgawas aprinkî) it leelâ mehrâ eestahjahs par beedreem ari seewas un jaunawas, kuras — tagadejos laukšaimneezibas pagehrejumus eewehrodamas — tad ari loti dzihwi apmeklê beedribas sapulzes un preekschlasijumus. Pehdejâ sapulzê tapa atkal uzņemtas par beedrenehm — 8 jaunawas. Tikai japaschehlo, ka beedribai wehl truhkst peeteekoschu telpu, kur ta waretu pilnigaki un ehrtaki sapulzetees un darbotees. Semkopibas beedriba tagad nolehmuse, kopâ ar weetejo dzeedataju beedribu, eesneegt pagasta weetneekeem luhgumu lihdz ar izgatawotu plahnu, lai pagasta sabeedriba zeltu uz tagad pastahwoschâ pagasta nama wehl otru stahwu, kuru waretu izleetot ari beedribas wajadzibahm. Abas beedribas grib buhwi pabalstit tiklab ar naudas lihdzekļeem, kâ ari ar darba spehku. Tâ ka pagasta sabeedriba no sawas puses scho jautajumu jau agraki eekustinajuse, tad zerams, ka weenoteem spehkeem ari buhwi izdarihs un semkopibas beedriba reiz tiks pee sawahm tik wajadzigahm pastahwigahm, plaschakahm telpahm. — Kainamuischas semkopibas beedriba (Dobeles aprinkî), par kuras darbibu mehs jau sinojam „Latw. Aw." sch. g. № 16., notureja 5. Aprili sawu kahrtigo mehnescha sapulzi. Jo dzihwi un plaschi pahrspreeda jautajumus par mehslu weschanu seemâ un wasarâ, kâ ari par fosforskahbo mehslu leetoschanu pawasarôs uz kweeschu un rudzu selmena. Tahļak nolehma uz beedribas rehkinuma pirkt wehl diwas ahbolina sehjmaschinas, kuras beedri warehs leetot par brihwu. Nebeedreem schihs maschinas nedos darbâ. Nayksoscho sapulzi ar preekschlasijumeem nolehma noturet 5. Maijâ sch. g. — Jaunjelgawas apgabala semkopibas beedriba notureja sawu pehdejo sapulzi — Jehkabmeestâ. Schi semkopibas beedriba tik wehl pehdejâ laikâ eesahkuse dzihwaki darbotees un tâ sawu beedru skaitu jau pazehluse uz apmehram 50. Kamehr beedriba pa wisu pagahjuscho gadu sarihkojuse tikai diwas sapulzes, uz kurahm tikuschi noturetî preekschlasijumi par semkopibu, tamehr wina schogad jau paschâ pirmâ pusgadâ izgahdajuse wairak preekschlasijumus, kâ: par uhdena leetoschanu laukšaimneezibas wajadzibâs, par laukšaimneezibas mahjas apteeku, par sirgu kopschanu u. t. t. Sawâ pehdejâ sapulzê beedriba nospreeda eegahdatees wairak rakstus par sem-, lop- un dahrzkopibu, kurus beedri pret maju atlihdzibu pehz wajadzibas waretu leetot. K. Bm.

Eezelti papildu meerteesnešis galmapadomneeks Woitschews par Wentspils-Kuldigas 4. eezirkna meerteesnesi; Jelgawas-Bauskas 5. eezirkna meerteesnešis kolegiju padomneeks Smirnows par papildu meerteesnesi Minskas gubernâ. Par Kuldigas aprinka teesu izmekletaju aizkomandets titularpadomneeks Nikitins. (K. G. A.)

Par jaunakâ zeļu inspektora weetas izpildituju pee Kursemes gub. Nihzibas komitejas eezelts atwaļinats gubernas sekretars Aleksandrs Kolbs. (K. G. A.)

---

leesmot, norima wehjsch un tas taunakais nu bij pahrgahjis. Nu wareja atkal ugunsdzehšeji pee darba stahtees un aizkawet uguns tahlaku izplatischanos.

Degoschâ pilsehta, sewischki wakarâ, rahdija dihwainu skatu. Wairak juhdzes tahlu peldeja smagee duhmu padebeschi. Uz rihta puši leesmas bij beigušchahs, tomehr drupas wehl kwehloja. Saudejumus rehkina uz apmehram 40—60 miljonu rubļu.

Tiklihdz bij dabuta sina par nelaimes notikumu, no wisahm apkahrtejahm pilsehtahm suhtija pa dzelzeļu usturas weelas, teltis, drehbes un t. t. preeksch apdegušcheem, kuru skaits sneedzahs pee 20,000, kas pawisam bez paspahrnes palikuschi. Tika uzzeltas barakas, pilsehtas basnizas, luhgschanas nami un t. t. tika pahrwehrsti par patwerfnehm. Leela daļa seeweeschu un behrnu tika aizsuhtiti uz apkahrtejahm pilsehtahm. No Tschikago peenahza pirmais naudas suhtijums preeksch apdegušcheem un drihz pehz tam ari no zitahm pilsehtahm. No apdroschinaschanas atlihdzinajumeem wispahrigi naw ko minet, jo ugunsapdroschinaschanas beedribas, eewehrojot pilsehtâ leelo nedroschibu uguns sinâ, nemaz naw peenehmuschas apdroschinajumus, tâ ka ari daudz fabrikanteem peenahkšees zeest leelus saudejumus. Apdegušchee strahdneeki drihz dabuhs darbu un pelnu pee zitahm fabrikahm, waj pee jaunu mahju zelschanas. Wairak fabrikas buhwê atkal no jauna. Anglijâ daschi usaizina lasit dahwanas Ottaweeschem un tâ peerahdit, ka winu tehwuseme tos gruhtâ brihdi neaismirst.

Grahmatu galds.

Zilweka un mahjlopu parasitiskee kustoni. Sarakstijis Dr. Fr. Wihtols, Skujenê. Ar daudz sihmejumeem tekstâ un 4 litografetahm tabulahm. Steikmana apgahdibâ Stukmanôs. 89 lapp., 80 kap.

Par parasiteem sauz tahdus kustonus, kuri sawas pahrtikas eeguhschanas dehļ peemahjo waj nu eeksch ziteem, waj pee ziteem dzihwneekeem. Wiseem pasihstami parasiti ir: zehrmes, trichini (mahjo eeksch ziteem dzihwneekeem), galwas utis, blusa, blakts (mahjo pee ziteem dzihwneekeem). Tâ ka zilwekam nekad naw gluschi eespehjams no wiseem parasiteem izsargatees, tad katram eewehlams ar scho kustonischu dabu eepasihtees tuwak — un schim noluhkam kalpo augschminetâ grahmata.

Grahmata izstrahdata ar tschaklumu un nopeetnibu, turotees pee eewehrojamakeem pehtneekeem un leetpratejeem schajâ arodâ, peemehram pee Kenneka, Brauna un ziteem. Autors daudz puhlejees, lai maz pasihstamo un gruhti saprotamo jautajumu lasitajam daritu saprotamu un peejamu, tâ, peemehram, winsch sewischku ruhpibu peegreezis aprakstam par lentes tahrpu (Cestodes) attihstischanos un wairoschanos. To paschu war sazit par aprahdijumeem, sihmejotees uz aknu parasitu (Distomum hepaticum) jeb aknu dzimuti, kâ rakstitajs pats saka — un par pirmkustoneem (Urthiere, Protozoa). Tomehr, neluhkojot uz wisu to, jaschaubahs, waj lasitajs, kas lihdz schim ar scho jautajumu nebuhs nemaz nodarbojees, wisu scho tematu wina pilnigâ plaschumâ warehs usnemt un saprast. Par dažcheem jautajumeem gan ari wisweenkahrschakais lasitajs, pee schihs grahmatinas turedamees, warehs dabut pareizus eeskatus un apbrihnodams nowehrot zilweka un mahjlopu eekschejos un ahrejos parasitus, zilweka un mahjlopu masos, bet spehzigos eenaidneekus, kuri pat leelu un spehzigu organismu jeb meesu war sapostit, ja pat nomaitat. Lasitajs sche eepasihstahs ar parasitu wairoschanos, winu usturas weetahm, winu ihpaschibahm un mahzahs no wineem izsargatees. Starp zitu rakstitajs apzola (luhko preekschwahrdâ) pamahzibu, kâ parasiti izsihzinami ar mediziniku lihdzeklu palihdzibu. Leetpratejam tahds solijums jaņem ar atturibu, jo netruhkst tahdu parasitiķu slimibu, kuras pat weiklakajam ahrstam gruhti pasihstamas. No schi stahwokļa luhkojotees ir loti pareizi, ka autors sareschgitôs, schaubigôs gadijumôs eewehl izleetot mahzita ahrsta palihdzibu. Pee lentes tahrpa nodzihwschanas buhs ikkatrâ gadijumâ jagreeschahs pee ahrsta, lai gan autors ari sche eteiz tikai schaubigâ gadijumâ greestees pee spezialista.

Tekniskee nosaukumi grahmatinâ pa leelai daļai latwiskoti, peemehram: pentastoma saukts par peezmuti, distomum — dzimuti, protozoa — pirmkustoni u. t. t. Parasitu „botriocephalus" autors tulko latwiski „schkirbgalwis". Zeeschi turotees pee Greeku originala, buhtu bijis jasaka bedrugalwis (βόθριον = bedrite), tapat kâ wahziski saka Grubenkopf. —

Tapat ir jautajums, waj latinu wahrdu „ovarium" (wahziski Eierstock) latwiski warehs dehwet par „olradi" un tapat waj paraleli warehs tulkot ar „blakiski".

Daudzee sihmejumi grahmatâ izdewuschees labi, bet atrodam ari daschus tahdus, kuri sawam noluhkam ihsti labi nekalpo. Pee tahdeem peeder sihmejums 22. (44. lapp.), tad sihmejums 29. c. (I. tabulâ), tapat sihmejums 46. (tabele II.).

Wisu kopâ nemot scho grahmatinu waru nowehlet lasitaju eewehribai, jo sche ihsâ weidâ un beeschi ween ar smalkeem raksturojumeem apskatits gandrihz wiss, ko pehz wirsraksta no grahmatinas waram prasit. Eewehrojot glihto izdewumu un daudzos sihmejumus, ari grahmatinas zena naw dehwejama augsta. Dr. P. G.

Tschinás paaugstinati par walstspadomneekeem Jelgawas apgabala teesas preekschsehdetaja beedris Serafimowitschs un Leepajas apgabala teesas lozeklis Basows; par kolegiju padomneeku Leepajas apg. teesas lozeklis Swerews un par titularpadomneeku Jelgawas apgabala teesas pristaws Lukss.

No Kuldigas. Mahjskolotajai Karolinai Jurewitzs atkauts sche atwehrt **behrnu dahrsu** sehneem un meitenehm. (K. G. A.)

Atwalinats us 2 mehnescheem us ahrsemehm Leepajas polizijmeistars Radecky. (K. G. A.)

No Leepajas. Jauna beedriba. Sche nodibinajusches un patlaban kà atklahjuse sawu darbibu kahda jauna, muhsu dsimtenes nomalê wehl gluschi neparasta beedriba. Schi jaunà beedriba, kuras dibinataji ir wairaki pee Leepajas peederigi kungu kapteini ar schejeenes juhrneezibas skolas direktoru Chr. Dahla kungu preekschgalâ, sauzahs par „Swejneeku palihdsibas beedribu" un winas mehrkis ir, kà jau nosaukums rahda, sneegt Leepajas juhrmalas swejneekeem daschadâ sinâ palihdsibu: apgahdajot swejneekus gan ar glahbschanahs aparateem — peldeschanas jostahm — gan ari ruhpetees par nelaimê krituscho swejneeku atraitnehm un bahrineem, kuri, kà daudsreis peedsihwots, apgahdneekeem un maises pelnitajeem wilnôs kapu atrodot, beeschi ween paleek bes jebkahdas apgahdibas. — Glahbschanahs jeb peldeschanahs jostas swejneekeem buhtu teescham wisai wajadsigas, jo leelum leelà daka nelaimes atgadijumu swejneekeem mehdz notikt newis us augstas, atklahtas juhras, bet tuwu pee krasta — nahtot malâ —, kur gandrihs katru reiju buhtu eespehjams iskultees malâ un isglahbtees, ja teem buhtu wajadsigahs glahbschanahs jostas. Daschus gadus atpakal gan weetejahs pagasta waldes tapa no Kursemes gubernatora kunga usaizinatas, tahdas jostas eegahdatees preeksch sawu swejneeku wajadsibahm, tomehr pagasti gubernatora kunga preekschlitumam nepeekrita, aisbildinadamees ar to, ka teem truhksiot lihdsekku, lai wisus swejneekus spehtu ar jostahm apgahdat. Tapehz teescham koti teizami no jaundibinatahs beedribas, ka wina nonehmusehs schini leetâ ko darit. Jawehlahs tikai, kaut tai rastos labi daudz beedru un zitadu labwehlu un weizinataju starp Leepajas pilsehtas, kà ari wisas apkahrtnes eedsihwotajeem, tà ka beedribas dibinatajeem buhtu eespehjaws, labahs un teizamahs leetas labâ teescham ko eewehrojamu darit. — Par preekschneeku schini jaunajâ beedribâ eewehlets Leepajas juhrskolas direktors Chr. Dahla kungs. Turpat japeeteiz ari jaunusnemamee beedri, kà ari dabujamas wisas tuwakahs sinas par beedribas mehrkeem, darbeem un darboschanos. L.

No Tukuma. Jau wairak **traku funu** sche sakerti un noschauti un no peenahzigas pušes isdots preekschraksts, lai gahdâ par to, ka funu ihpaschneeki saweem suneem usliktu uspurnus. Schis nolehmums ir pateesi weetâ: muhsu pilsehtâ ir koti leels pulks sunu, kas blandahs apkahrt pa pilsehtas eelahm, padaridami daschadu postu, gan sakoidami zilwekus, gan saplehsdami drehbes garamgahjejeem. Weenâ paschâ deenâ noschauti 14 suni. Tec sunu ihpaschneeki, kuri neeewehros islaistos nosazijumus, tiks saukti pee likumigas atbildibas. — B.

No Tukuma. Dselszeła wilzeeni no schejeenes us Wentspili sahkot no 6. Maijâ sch. g. eerihkoti seloschi: ateet no Tukuma pulkst. 4 pehz pusdeenas, peenahk Wentspili pulkst. 9,27 min. wakarâ. Ateet no Wentspils — 7,55 min. no rihta, peenahk Tukumâ — 1,40 min. pusdeenâ. No Tukuma ateet us Rigu — 2,42 min. pehz pusd., peenahk Rigâ — 5,36 min. pehz pusd. No Rigas ateet us Tukumu: 12,33 min. pusdeenâ un peenahk Tukumâ — 3,25 min. pehz pusdeenas. Wisas stundas sche sihmetas pehz Peterburgas laika.

No Emburgas. Daschadas sinas. Labahs zeribas uz seemas-sehju sahk masinatees — stiprahs naktssalnas un wispahrigi aukstais pawasaris koti kawê sehjas augschanu. Ari schejeeneeschi stipri sajuht lopbaribas truhkumu, tà ka jau daschâs weetâs pehz leeldeenahm wareja redzet lopus laukâ, kaut gan wisur, kà saka: „wehl tukschs un auksts". — 30. Aprilî Emburgâ sarihko behrnu teatri. Israhdihs: „Warschu un peku karsch", nolasihs daschadas dseesmiņas u. t. t. O.

No Meschamuischas. Peewilts. Kahdam schejeenes saimneekam bijusi branga kehwe, par ko tam mahjâ solits 155 rubki. Bet gribedams wairak dabuht, kà „Prib. Kraj" ralsta, saimneeks aiswedis kehwi us schi pawasara sirgu tirgu Jelgawâ, bet tur tam dots tikai — 130 rubku; saimneeks par scho naudu naw atdewis. Blakus tam pahrdewis kahds baltu, wahju kleperi, kam pirzeju bijis apkahrt kà muschu un solijuschi 150 rubku, bet pahrdewejs nedewis bet 180 rubku. Pirzeji iskaulejuschees un aisgahjuschi, bet baltais kleperis palizis. Tagad pahrdewejs greesies pee saimneeka un teikdams, ka tam esot mahjâ tahda kehwe, gribejis ari no saimneeka atpirkt, lai isnahktu pahris, bet tà ka naw gribejis naudu maksat, tad peerunajis saimneeku, lai ņemj. Ismijuschi — un kehwes jaunais ihpaschneeks ahtri atbrauzis projam. Saimneeks gahjis nu usmeklet pirmitejos pirzejus, kas par kleperi dewuschi 150 rubku. Bet tagad schee, apskatijuschees sirgu, nedewuschi wairak, kà — tikai sirga ahdas wehrtibu. Wijs pirtschanas stikis tik bijis istaisits, lai peewiltu saimneeku — kas teem schoreis ari izdewees. Jaunais kehwes ihpaschneeks palizis kà uhdeni eekritis.

No Saldus un apkahrtnes. Jurgi atkal peenahkuschi, kur kalpi eet pee jauneem saimneekeem un saimneeki pahrwed sew jaunus gahjejus. Bet zik daudzeem semkopjeem jalauza galwa ar jautajumu: kur nemschu strahdneekus? Jo lauschu truhkums sche pa Widus-Kursemi isplatijees kà sehrga. Gan daschi semkopji grib sew darba spehku eeguht no zitureenes, kà peem. no Leischeem, tomehr ir tos wehl newar samellet. Ja kahdu „schmogi" ari saker, tomehr tur labums ir reti eeraugams. Winsch pat nem apsog un tad aisbehg „kruhmôs", kur tu winu ne ar dewini suni nesadsihsi. Noteek ari wehl daschadi zitadi nelabi gadijumi pee strahdneekeem. Daschs lihgst pee wairak saimneekeem un isdzer jo kuplas „magaritschas", ņem wehl daschus rubulischus „rokas naudas" un tad aiseet „garo zeku". Ir tahdi nedarbi isdariti ari no meitahm. Tamdehk saimneekeem jo zeeschi buhtu jaluhkojahs uz „gahju putneem", kam newar tik lehti ustizetees. Ustizi, bet peeluhko kam! — Drostala.

No Skrundas. Ugunsgrehks. 8. Aprilî nodedza schejeenes krona uhdens dzirnawas. Uguns zehlons ir nesinams. Sewischki pascham melderim zaur to zehlusehs leela skahde, jo sadedzis lihdz 300 puhru labibas un istabas leetas; tikai masako daku no mantas spehja isglahbt. Skahdi melderim rehkina uz 600 rbl. Tapat ari leeli saudejumi notikuschi saimneekeem, kureem sadegušê preeksch malschanas noliktà labiba. Drostala.

No Bikstеem. Nahwe ugunsgrehkâ. Peektdeen, 21. Aprilî muhs pahrsteidza ugunsgrehks, kursch bija izzehlees schejeenes Behrsinu mahju klehtis. Klehtis sadedza lihdz pamateem, tapat ari wisa manta, kura atradahs klehtis, krita ugunij par laupijumu. Kahda seewina, gribedama no mantas ko nebuht glahbt, dewahs leesmâs, bet tur ari atrada galu, tà ka wehlaku no winas tikai atrada daschas apdeguschas meesas dakas. Kahda zita seeweete dabujuse bihstamas deguna wahtis un tuhlin ari aiswesta us Blihdeni pee ahrsta. Noschehlojami kautini, kuri zaur scho ugunsgrehku daudz ko saudejuschi: gan mantu, gan peederigos! —19.—

No Ruzawas. Godigs atradejs. Schejeenes tirgotajs Essenbacha kgs pasaudeja zeklâ, no Leepajas braukdams, sawu naudas maku. Kahds juhrmales swejsch — Nihzeneeks — to bij usnehmis un, kà jau godigam zilwekam peenahkahs, pee basnizas par sawu pazehlumu lizis issludinat. Es. k., to dabujis sinat, usmekleja juhrmalâ sagruwuscho ehzinu, kur schis goda wihrs eemahjoja. Swejsch, iswaizajis un pahrleezinajees, ka sweschais pateesi bij maka ihpaschneeks, tam atdewa wina peederumu — 104 rbl. 47 kap. Tirgotajs waizaja, zik nu butelneeks gribeschot pateizibas maksas, jo winsch bij gataws, wihram trescho teesu atdot. Bet schis atsazija tirgotajam par brihnumu, ka it neka nenemschot. Galâ Es. k. wezitim gribeja 10 rubku uspeest; bet schis ne par ko nenehma, sazidams, ka tam it nekahds gruhtums neesot bijis, makeli pazelt un tagad atdot, kam tas peeder. Es. kgs, sanembams sawu mazinu ar wisu naudu, peebilda, kadehk atradejs scho naudu neesot paturejis preeksch sawa nameła buhwes; jo buhwkoki jau bij sagahdati. Winsch atteiza: „Kas sawu namu ar sweschu naudu ustaisa, dara tàpat, kà tahds, kas akminus salasa sew par kapu.*) Pirmais pehrkons man winu waretu saspert, kad ar netaisnu mantu buhtu buhwejis." Pee tam schis goda wihrs palika, sawu seewinu aizinadams, lai tahlejam weesam sneedsot sweestarmaisi un peenu par meelastu.

Essenbacha kgs mahjâs pahrbrauzis, ar eekustinatu zirdi atnahza pee manis, luhgdams, lai es par scho reto gadijumu rakstitu awisês un kreetnà wihra wahrdu minetu. Es to labpraht daru; bet es netizu, ka schim deewabijigajam wihram tas buhs pa prahtam. Wina wahros ir Andrejs Niemans.

Chr. Schönbergis.

No Wentspils. 12. Aprilî sch. g. twaikonitis „Sarja" eesahla braukt pa Wentu no Wentspils us Kuldigu, wedams frakti un pasaschеerus. Braukschanas maksa ogku zenas zelschanahs dehk ir paaugstinata. Kugitis brauz 3 reises nedeklâ prom lihdz Kuldigai un 3 reises atpakal. Galwenahs peestahtnes ir: Wahrme, Atlischi, Suhras, Landse, Pihkas, Slehkas, Abawasmuischa un Kimala. Twaikonitis isbrauz pulkst. 8 rihtâ. Braukschana twaikoniti lihdz Kuldigai ir daudz lehtaka un ehrtaka nekà ar ormani. Pilteneeks.

*) Sir. gadr. gr. 21., 8.

Pahrdoschanas wairaksolischanâ.

Wentspils-Kuldigas meerteefneschu sapulzê pahrdos: 1) 31. Maijâ sch. g. Kahrlim Fridricham Berholzam peederigas Kuldigas aprinka Saufgal-Kambarneeku zeema brihwmahjas: „Friedrichshof", wehrtetas us 300 rubku, hipotekas parahds 1240 rubku. 2) 31. Maijâ sch. g. Mikelim Nikodemusam peederigas Kuldigas aprinka Planezes pagasta Ridseneeku mahjas, 164,16 puhraweetas leelas, wehrtetas us 500 rubku, hipotekas parahds 4170 rubku. 3) 26. Junijâ sch. g. Marijai Treiden peederigu nekustinamu ihpaschumu Kuldigâ, sem 134. hipoteku Nr., wehrtetu us 600 rubku, hipotekas parahds 2700 rubku. 4) 26. Junijâ sch. g. Wilim Grünertam peederigas Kuldigas aprinka Schwahrdes pagasta Jukedobu mahjas, 90,08 def. leelas, wehrtetas us 7600 rubku, hipotekas parahds 8700 rubku. 5) 31. Maijâ sch. g. nel. Abramam un Betei Laserfoneem peederigu nekustinamu ihpaschumu Kuldigâ, sem 59. hipoteku Nr., wehrtetu us 1500 rubleem, hipotekas parahds 3500 rubku. 6) 28. Junijâ sch. g. Mikelim un Minnai Schillereem peederigas Kuldigas aprinka Kurmales pagasta Krautschu mahjas, hipotekas parahds 3880 rubku.

Jaun-Jelgawas-Ilukstes meerteefneschu sapulzê pahrdos: 1) 22. Maijâ sch. g. Janim Behrsinam peederigu nekustinamu ihpaschumu Jaun-Jelgawâ, sem 73. hipoteku Nr., wehrtetu us 350 rubku, hipotekas parahds 940 rubku. 2) 22. Maijâ tam pascham peederigu un turpat atrodoschos nekustinamu ihpaschumu sem 74. hipoteku Nr. Ihpaschums wehrtets us 150 rubku, hipotekas parahds 940 rubku. (K. G. A.)

No Jelgawas.

Deewkalposchanas Sw. Annas basnizâ no 3. lihdz 10. Maijam. Swehtdeen 7. Maijâ: 1) Lauku draudzê deewkalp. pulkst. 1/2 10 no rihta; spred. mahz. Heintzs. 2) Pilsehtas draudzê deewgaldneeki pulkst. 1/2 8 no rihta; deewkalp. pulkst. 2 pehz pusdeenas; spred. mahz. Reinhards. 3) Behrnu deewkalposchanas nebuhs. — Lauku draudzê usfaukti: Dahws Aurinsch ar Lusi Emiliju Kraule; Heinrichs Roberts Weisbergs ar Trihni Zinis; Krischjahnis Dambis ar Katti Emiliju Bauman; Heinrichs Gelderinsch ar Lihsi Osol; mirušchi: Martinsch Rudolfs Putninsch, 1 m. 10 d. w.; Anna Emilija Seemel, 1 g. 9 m. w.; Emilija Lagsdin, 12 g. w.; Frizis Lagsdinsch, 2 m. w. — Pilsehtas draudzê usfaukti: Jahnis Kahrklis ar Lihsi Freiman; Karlis Schwartzs ar Paulini Liseti Rosenthal; Ferdinands Adolfs Leinwebers ar Lihsi Bahr; Peters Wilks ar Juhli Winter; Ernests Sandersons ar Aneti Usar; Karlis Tihsinsch ar Katarinu Linu Feldman; Ernests Kadikis ar Annu Ganin; Jehkabs Ange ar Aneti Paulini Emiliju Kukain; Dahws Pawlowskis ar Johannu Kalnin; mirušchi: Pauline Jehger, 9 m. w.; Anna Spurre, 68 g. w.; Marie Ernestine Leitert, 1 1/2 g. w. —

Dahwanu preeksch jaunahs basnizas ir eenahzis: no mahzitaja Freiberg kga Ugahlê — 10 rub. un no deewgaloneekeem — 12 rub. 60 kap.

Amata swehtki. Schejeenes reformatu draudzes mahzitajs F. Kurnatowski kgs swehtdeen 30. Aprilî swineja 25 gadu peeminas swehtkus, rehkinot no tahs deenas, kad winsch sawâ tagadejâ weetâ eestahjees. Jauki pusčhkotajâ basnizâ, deewakalposchanai sahkotees, zeen. gawilneeku sweizinaja pascha draudzes suhtni un amata beedrs no Rigas reformatu draudzes. Pehz tam mahzitaja dsihwokli faradahs leels pulks laimes wehletaju, to starpâ ari wisi schejeenes ewang.-luteru mahzitaji, ar kureem zeen. jubilars weenumehr sadsihwojis ihstâ brahlu saderibâ. Wisu wahrdâ zeen. generalsuperintendents D. Pancka kgs gawilneeku sirsnigôs wahrdôs apsweizinaja, pasneegdams par peemiņu ari kahdu dahwanu. Wispahr schinî swehtku deenâ jo gaischi izrahdijahs, zik daudz mihlestibas un zeenischanas firmais dzehwekļu gans eemantojis netik sawâ draudzê ween, bet ari zitu Jelgawas eedsihwotaju starpâ. Jelgawas Latweeschu draudze reformatu draudzei un winas ganam sewischku pateizibu parahdâ par laipno atkauju, ik swehtdeenas noturet reformatu basnizâ Latweeschu behrnu deewkalposchanu. Lai Deews peeschkir zeen. jubilaram wehl ilgus spehka gadus!

Jelgawas Latweeschu beedriba kahrtibas komitejas sehdê 27. Aprilî nolehmuse izdraukt Maija m. beigâs sakumôs us Widsemes Schweiziju — Turaidu, Siguldu un Krimuldu. Protams, ka schi sina buhs daudzeem pa prahtam, jo kam gan nepatiksees pee isdewiga gadijuma apmeklet tik krahschnus apgabalus, kà Gauju ar firmajahm pilsdrupahm un muhsu wehsturigajahm weetahm, Gutmana, Wella alu un t. t. Kopbrauzeenâ braukschanas maksa isnahk deesgan lehti — apmehram 2 rubli no personas. —t

Jelgawas truhzigo dsimtu apgahdiba schigada pluhdôs. Kà sinams schigada pluhdôs daudz dsihwokli tika peepluhdinati, kas nabadsigakeem eedsihwotajeem darija daudz raischu, saudejumu un nepatikschanu. Jelgawneekeem par godu jaleezina, kà „M. Zeit." raksta, ka no daudzahm pusehm truhzigajeem pasneegta patwersme, usturas lihdzekli, malka un t. t. Pilsehtas walde bij eerihkojusi patwersmi spritschunamâ, kur no 1—11. Aprilim tika usturetas 63 personas, kas bij palikuschas bez pajumta. Seeweeschu beedriba gahdaja par lehtu usturu no kauschukehka truhkumzeetejeem. Pilsehtas Wahzu draudze ar kolekti salasija kahdu 118 rubku, ko nodewa kristigu draudschu nabagu aisgahdneezibai, kam wislabaki sinams, kur atronahs leelakais truhkums un palihdsiba nepeezeeschamaka. Pawisam apgahdatas pluhdu laikâ 101 truhziga dsimta, no kuzahm 3/4 peeder pee Latweeschu draudzes.

Elektriska eelu apgaismoschana. Warbuht ari muhsu wezajai Jelgawai sahks usmaidit laime un ta dabuhs tihri jaunlaiku eewedumu — elektrisku apgaismoschanu tagadejo tumscho petrolejas lampu weetâ. No „Uniona" beedribas, sahkot no 24. Aprila daschus wakarus jau mehginajuma pehz Eserеela teek apgaismota ar elektribu, pee tam wajadsigo spehku dabun no Kreslera koku sagehtawas. Isdaritee mehginajumi dod deesgan peeteekoschus panahkumus, par ko warejam tagad pahrleezinatees. Te wehl japeesihmê, ka eewedot elektrisku eelu apgaismoschanu, leelakahs eelas netiks wis no drahts, bet ar sewischkeem degleem apgaismotas, tà ka gaisma buhs daudz leelaka. Zik dsirdams, muhsu pilsehtas walde jau spehruse daschus sokus, kà scho jauneewedumu isdarit. Tad ari leelakos dsihwokļus turpmak buhs eespehjams apgaismot ar elektribu. —l

Dselszeku wilzeeni starp Rigu, Jelgawu un Murawjewu (Moscheikeem) sahkot no 6. Maija sch. g. ees sekoschâ kahrtibâ:

Ateet no Rigas us Jelgawu:
pulkst. 10,40 min. wakarâ;
„ 2.40 „ deenâ;
„ 11.15 „ rihtâ;
„ 7,50 „ wakarâ.*)

Ateet no Jelgawas us Rigu:
pulkst. 12 15 min. naktî;
„ 8,43 „ rihtâ;
„ 3,56 „ deenâ;
„ 9,15 „ rihtâ.**)

Ateet no Murawjewas us Jelgawu:
pulkst. 8,45 min. wakarâ;
„ 5.42 „ no rihta;
„ 12.38 „ deenâ.

Ateet no Jelgawas us Murawjewu:
pulkst. 12,04 min. naktî;
„ 4.05 „ deenâ;
„ 12,41 „ deenâ.

Peenahk Rigâ:
pulkst. 1 36 min. naktî;
„ 9 50 „ rihtâ;
„ 5.12 „ wakarâ;
„ 10,25 „ rihtâ.**)

Peenahk Murawjewâ:
pulkst. 2.55 min. naktî;
„ 7.11 „ wakarâ;
„ 3,50 „ deenâ.

*) Tikai sestdeenâs un deenâs preeksch swehtku deenahm.
**) Tikai swehtdeenâs un swehtku deenâs.

Apdsehsts ugunsgrehks. Pirmdeen 24. Aprilî ap pulksten 1/2 12 naktî aiz nesinameem eemesleem izzehlahs uguns pee Annas wahrteem, loukšaimneeku sabeedribas konsuma weikala blakus telpâs, kur kahdâ schkuhni bij aisdegušees tur sakrauti tukschi maisi un daschas zitas leetas. Uguns tika wehl pee laika pamanita no tur stahwoschâ gordowoja, kas ar peesauktu zinu zilweku palihdsibu uguni ar uhdens spanneem drihsumâ apdsehsa un wisas tahlakas breesmas nowehrsa. Laukšaimneeku sabeedribai tur atronahs prahwa trihsstahwu ehka, kas pahrpildita ar daschadahm prezehm, un tà ka tai wakarâ puhta paprahwes austrumu wehjsch, tad ugunij izsekotees minetam weikalam un daschahm blakus ehkahm buhtu draudzejuschas nopeetnas breesmas. Skahdes esot notizis par 10 rubleem. —r—

Sahdsibas. Pirmdeen 17. Aprilî atflehdsneeks A. B., kas dsihwo Dobeles eelâ K. namâ, sinoja polizejâ, ka winam pehdejâ laikâ no darbnizas tikuschas issagtas daschadas pagatawotas atslehgas, wehrtibâ lihdz 6 rubleem. Aisdomas, ka sahdsibu isdarijis, krituschas uz kahdu no wina agrakeem strahdneekeem J. O., kas tizis apzeetinats un ismeklets un daschas no sagtajahm atslehgahm tikuschas pee wina atrastas. — Otrdeen 18. Aprilî Walles eelâ B. namâ dsihwojoschâ Leel-Wirzawas semneeze Gr. R. sinoja polizejâ, ka winai minetâ deenâ ap pulksten 8 no rihta, kamehr dsihwokli aisslehgdama aisgahjuse projam, kahds garnadsis, ar pakaltaisitu atslehgu to atmuhkedams, tur issadsis daschadus weschas gabalus, wehrtibâ lihdz 3 rubleem. Aisdomas, ka sahdsibu isdarijuse, krituschas uz semneezi M. S., kas tikuse nemta ismekleschanâ. — Zetortdeen 20. Aprilî Esera eelâ M. namâ dsihwojoscham semneekam E. M., kamehr tas dsihwokli aisslehgdams us ihsu laiku aisgahjis prom, kahds garnadsis ar pakaltaisitu atslehgu to atmuhkedams, is ta issadsis daschadas drehbes, wehrtibâ pa 15 rubleem. Aisdomas, ka sahdsibu isdarijis, krituschas uz semneeku B. R., kas tizis apzeetinats un nemts ismekleschanâ. — Tai paschâ deenâ Nowoaleksandrowskas aprinkî dsihwojoschais maspilsonis B. O. sinoja polizejâ, ka winam minetâ deenâ us sirgu tirgus no neaisslehgta staka, kamehr pats aisgahjis us ihsu laiku projam, tizis nosagts kaschoks, wehrtibâ 30 rubkus. Aisdomas, ka sahdsibu isdarijis, krihtot uz kahdu no wina lihdzbeedreem, kas tizis nemts istlauschinaschanâ. — —.

Usbrukums. Pirmdeen 24. Aprilî preekschpusdeenâ daschi pusaugu sehni usbrukuschi pee Masajeem wahrteem kahdam jauneklim, kas peedsihwojot pee Swehtes upes P. mahjâs, Usbruzeji tik breesmigi apstrahdajuschi sehnu, ka tas saudejis pawisam famanu un palizis uz weetas gulam. Aiswests us stalplagi sadausitais atjehdsees, bet esot knapas zeribas, ka tas pilnigi isweseloschotees. Tik breesmigas leetas deenas laikâ pastrahdâ pee mums behrni. Kas no schahdeem behrneem isaug — weegli eedomatees. B—nis.

Jelgawas sirgu tirgus Aprilî bijis apmeklets no apmehram 2000 zilwekeem un apgrosijumu rehkina uz 28,000 rubku. Darba sirgu uswests kahdu 800—32 000 rubku wehrtibâ, brauzamu sirgu kahdi 560—60,000 rubku wehrtibâ. (K. G. A.)

Wisjaunakahs sinas.

Kreewu telegr.-agentura.

Peterburgâ, 1. Maijâ. **Wisaugstakais manifests.** Ar Deewa Schehlastibu Mehs pasinojam wiseem saweem ustizameem pawalstneekeem: 30. Aprilî Muhsu wismihkais tehwa tehwa brahla dehls, Muhsu Leelknass Georgijs Michailowitschs eeksch Korsu salaulajahs ar Greekijas kehnina meitu, prinzesi Mariju Georgijewnu. Scho Muhsu sirdij preezigo notikumu pasinodami, pawehlam Leelknasa Georgija Michailowitscha Laulato draudzeni Mariju Georgijewnu saukt par Leelknasi ar tituli Keisariska Augstiba. Mehs esam pilnigi pahrleezinati, ka wisi ustizamee pawalstneeki saweenos sawas wiskarstas aisluhgschanas ar Muhsejeem, lai Wisuwarenais Deews jaunsalaulatajam pahrim peeschkirtu pastahwigu labklahjibu.

Peterburgâ, 1. Maijâ. Muischneeku agrarbankas 21. istosejumâ leelakee winnesti krita us sekoschеem nummureem: 200.000 rbl. us Nr. 1927 31; 70.000 rbl. us Nr. 14,147 39; 40.000 rbl. us Nr. 7975 46; 25.000 rbl. us Nr. 6888 40; 10.000 rbl. us NNr. 112 32, 15,480 16, 2 50; 8000 rbl. us NNr. 6328 31, 12,486 49, 13 690 25, 11,825 47, 12,880 50; 5000 rbl. us NNr. 7425 22, 12,512 50, 3820 25, 6615 36, 15,447 22, 987 35, 15,422 31, 10,563 43; 1000 rbl. us NNr. 7419 4, 13,313 3, 12,850 5, 13,645 49, 14,920 49, 11,227 11, 1142 15, 13,338 40, 9558 6, 10,701 31, 11 481 5, 4890 41, 15,096 13, 98 47, 10,029 4, 12,661 16, 733 24, 11,960 33, 10,720 49, 10,389 14.

Wihnê, 12. Maijâ (29. Apr.). Keisars Franzs Josefs dahwaja Kreewijas kara pilnwarneekam Waroninam Franza-Josefa ordena swaigsni.

Kimberlejâ, 12. Maijâ (29. Aprilî). Anglu patrulas is Furtin-Strimas eegahjuschas Transwalâ.

Kapschtatê, 12. Maijâ (29. Aprilî). Sewischka nodala, kuras usdots Meskingu atswabinat, isgahja zauri Freiburgai un Aliwal-Nortai. Anglu patrulas eelaususchahs Transwalâ. Buhru patrulas monitas deenwidôs no Waalupes, 8 juhdses no Warentonas.

Kronschtatê, 12. Maijâ (29. Aprilî). Feldmarschals Robertss eegahja Kronschtatê, neatrasdams nekahdu pretestibu. Sche uswilkts Anglijas karogs. Presidents Steijns wakar wakarâ aisbehdsa no schejeenes, kaut gan pilsoni winu luhdsa, wehl turetees preti. Transwalas Buhri isskaidroja, ka wini wairs negribot karot Oranschas brihwwalsti, un atkahpahs us Waal-upi. Oranschas Buhri pahrnet Transwalas Buhreem, ka tee winus sahkumâ isleetojuschi saweem nolukkeem un tagad wineem atgreeschot muguru. Daudzi Oranschas Buhri aisgahjuschi us mahjahm. Presidents Steijns issludinajis, ka Oranschas walsts waldibas sehdekļus pahrzelts uz Lidleju. Generali Bota un Dewets eet Transwaleescheem lihdzi.

Maseru, 13. Maijâ (30. Aprilî). Rendls un Brabants eet us preekschu. Domâ, ka tee jau nonahkuschi pee Lew-upes. Robertsa atkrâ us preekschu doschanahs ir darijuse stipru eespaidu uz Oranschas Buhreem, kuri stahweja pee Klokolanas un Korannas kalnajâ; tee tagad isklihst us wisahm pusehm, atstahdami sawas fermas tikai seeweeschus. Angli wehl war sastapt stipru pretestibu, kaut gan ta nespehs winus apturet. Buhru nodaliti pulki stahw gatawibâ, lai waretu Angleem dot spehreenus, ja tee kaut kur parahdahs ar nepeeteetoschu spehku.

Tirgus sinas.

Rigâ, 29. Aprilî. Labibas tirgû rudzeem zenas turahs, ausahm turpretim kriht. Rudzi, Kreewu, 120 mahrz. smagi, maksaja 76—78 kap. pudâ. Kweeschi, Kreewu, 128 mahrz. smagi, 90—92 kap. pudâ. Meeschi, schahweti, 100 mahrz. smagi, 79 kap. pudâ, Kursemes 70—73 kap. pudâ, Kreewu, 108 mahrz. smagi, 80 kap. pudâ. Ausas, Kreewu 61 kap. pudâ, labakahs 63—72 kap. pudâ, schahwetahs 61—65 kap. pudâ. Linsehklas, weenkahrschahs 174—176 kap. pudâ, stepju sehklas 178 kap. pudâ.

Leepajâ, 1. Maijâ. Rudzi, 120 mahrz. smagi, 72—79 1/2 kap. pudâ. Ausas 61—74 kap. pudâ. Meeschi 73—73 1/2 kap. pudâ. Griķi 90—91 kap. pudâ. Linsehklas 171—172 kap. pudâ. Kanepju sehklas 126—127 kap. pudâ.

Wehstules un atbildes.

K. T. L—â. Originalsinojumus par Parises isstahdi mums peesuhtihs wirsskolotajs L. Behrsina kgs, kas ap Maija mehnescha widu dosees zelâ uz ahrsemehm. — **K. Str. R—â.** M. R. kga isturescha nahs schini leetâ teescham naw teizama; tatschu ari Juhs sawâ pretrakstâ esat par tahlu un leetojat wahrdus, kahdeem sawâ laikrakstâ newaram atkaut weetas. — **Diweem Nihzeneekeem.** Eekam Juhs pee mums nahzeet ar tahdeem pagehrejumeem, Jums wajadseja tatschu pirms sagahdat kahdus peerahdijumus, ka Juhsu apgalwojumi ir pateesi. —

Kreewu papihra naudas kurss.

Berlinê, 14. (1.) Maijâ.

100 rbl. selta naudâ 330 Wahzu mahrk.
100 „ papihra „ 216 1/4 „ „

Isdewejs un atbildigais redaktors: **Dr. A. Bielenstein**
Redaktors: **J. Weissmanis.**

Дозволено цензурою. Рига, 1-го Мая 1900 г.

Drukats pee J. F. Steffenhagena un dehla Jelgawâ

Sludinajumi.

Praktiseju no 20. Maija 1900. gada

Kemerôs.

Dr. med. A. W. Zwinew.

Dr. D. Michelsohn.

Peenem sobu slimneekus ikdeenas no pulksten **9—1** un no „ **3—6** pehz pusd.

Jelgawâ, Kangihseru eelâ № 17.

Pasaudets

zelâ no Illisenu krogus lihdſ Grobinai **manteka maiſs**, ſaturoſchs drehbes, kas iſ rateem iſkritis. Godigais atradejs teek luhgts, to pret 10 rubku pateizibas algas nodot Grobinas polizejas waldê.

Kreetni

muhrneeki

preekſch leekakam buhwem teek mekleti no **L. Kreſslera, Jelgawâ.**

Jelgawa, Katolu eelâ № 13.

Kas labas, ſtipras

mahldern pehrwes,

ahtrischuhſtoſchu fernizu,

kâ ari

laku,
terpentinu,
lihmi, krihtu,
polituru,
klorkalki,
wilas pehrwes,

ſalmu zepuru laku

wiſadâs pehrwês, kâ ari

wislabakâs pinseles

grib pirkt, lai greeſchahs pee

J. Eckerta Upteeku pretſchu weikals

Peeklihduſe

melna kehwe, kura pret ſludinaſchanas un mitinaſchanas maksu no ihpaſchneeka war tikt ſanemta Oſolmuiſchas (Paulsgnade) Tſchabâs pee A. Kriſchjanſona.

Labus

lopu miltus

pahrdod

F. Weidemanis,

Jelgawâ, Leelajâ eelâ № 83.

Jelgawas Palihdſibas Beedriba

iſbrauks

ſwehtdeen 7. Maijâ 1900. g.

ſalumôs

uſ Langerwaldes parku.

Spehlês J. Waldmana kga muſika.

Sahkums pulkſten 3 pehz puſdeenas, beigas 11 wakarâ.

Eeſejas zena (eerehk. labd. nod.): beebreem un winu dahmam à 15 kap., nebeebreem un nebeedru dahmam à 30 kap. Twaikonis „Боярыня“ brauks no pulkſten 3 pehz puſdeenas katru puſſtundu turp un atpakal. Makſâ par brauzeenu 10 kap.

Kahrtibas komiſija.

Smehketaju kungeem!

Tâ kâ Goudron-hilſes naw wairs agrakâ wehrtibâ, tad zehlees praſijums pehz labahm un tomehr lehtam hilſem. Scho robu iſpildit uſnehmuſchahs

Dim-hilſes no

A. N. Bogdanowa

tabakas fabrikas noliktawas

Jelgawâ, Katolu eelâ Nr. 12.

Minetâs Dim-hilſes ir iſ ſtempeleta frantſchu papira, glihti ſtrahdatas un dabonamas wairak lauku un pilſehtas bodês.

NB. Tâpat ari **ihſtâs Zarskija hilſes** (ar glihtu walſts ehrgli) un **Lichtenſteina Automata-hilſes** ir eewehlamas

Atnahza: Turku tabaka no Karkowas fabrikas P. Buras & Co. ar wirsrakſtu: Factum-Teeſcham.

Kurſemes kreditbeedribas direkzija

tikuſe luhgta:

1) **no Martina Dſihwit kunga:**
krahſchanas kaſes ſihmi uſ augleem Lit. D. № 26661 à 200 rbl., no 1. Maija 1887. g., iſrakſtitu uſ Martina Dſihwit wahrdu iſ Wezmuiſchas (Neuhof), ar kuponeem preekſch 1. Maija 1900. g. u. t.;

2) **no Ans Grünberg kunga:**
krahſchanas kaſes ſihmes uſ auglu-augleem:
№ 121403 à 50 rub., no 23. Dezembra 1896. g.,
„ 126038 à 100 rub., no 1. Auguſta 1897. g.,
„ 133409 à 45 rub., no 17. Junija 1898. g.,
„ 136172 à 45 rub., no 21. Nowembra 1898. g.,
iſrakſtitas uſ Ans Grünberg wahrdu iſ Rankeem;

3) **no Ilſes Behrſemneek kundſes:**
krahjkaſes ſihmi uſ augleem Lit. D. № 34134 à 500 rub., no 1. Maija 1889. g. un Lit. F. № 726 à 300 rub., no 19. Auguſta 1892. g., abjas iſrakſtitas uſ Ilſes Behrſemneek wahrdu iſ Walles muiſchas, ar kuponeem preekſch 1. Maija 1900. g. u. t.;

4) **no Talſingu pagaſta teeſas:**
krahjkaſes ſihmi uſ augleem Lit. F. 2424 à 100 rub., no 2. Maija 1894. g., iſrakſtitu uſ Jana Ohſis wahrdu iſ Jaun-Sehres, ar kuponeem preekſch 1. Maija 1900. g. u. t.;

5) **no wirsleitnanta O. Rehky kundſes:**
aiſleenas ſihme no 21. Junija 1899. gada ſem № 27064, par aiſleenu no 500 rubleem, iſrakſtitu uſ winas wahrdu, — un

6) **no bankas padomneeka Leona von der Ropp kunga:**
krahjkaſes ſihmi uſ auglu-augleem № 141930 à 100 rub., no 20. Auguſta 1899. g. un № 141931 à 50 rub., no 20. Auguſta 1899. gada, iſrakſtitas abjas uſ Lawiſes Dſilnau wahrdu iſ Saules, —

noteikt par iſnihzinatam.

Norahdot uſ Wiſaugſtaki apſtiprinato Kurſemes kreditbeedribas krahjkaſes ſtatutu § 10., top wiſi tee, kam ſche pee minetas un par paſuduſcham peeteiktas krahjkaſes ſihmes buhtu, zaur ſcho uſaizinati, ſchos dokumentus wiſwehlakâs weena gada laikâ, rehkinot no tahs deenas, kur ſchi ſludinaſchana treſcho reiſi „Kurſemes Gubernas Awiſê“ un „Latweeſchu Awiſês“ notikuſi, Kurſemes kreditbeedribas direkzijai uſrahdit; ja tâ nenotiktu, tad direkzija augſchâ mineteem ihuaſchneekeem tad to likumigi nederigu pirmo dokumentu weetâ liks iſdot **jaunus, weenigi derigus duplikatus.**

Jelgawâ, 14. Aprilî 1900. № 10815.

Direkzijas padomneeks: **O. von Behr.**
Darbwedis: **H. W. Pychlau.**

Jelgawas Laukſaimneezibas Beedribas

Krahſchanas un Aiſdoſchanas Sabeedriba

Katolu eelâ № 46, „Semkopja“ redakzijas telpâs. Sawu darbibu Sabeedriba uſſahka ſchi gada februara mehneſi.

Beedru garantija 31. martâ 66000 rbl.

Nem preti eguldijumus un makſâ par teem 6 prozentas gadâ. Par aiſdewumeem nem 7—8%. Darba laiks ik darba deenu no pulkſt. 11—12.

Godalgots Jelgawâ 1895. g.

J. Lahzis, Rigâ.

Tſchuguna leetawa un akmenu kaltawa.

Peedahwâ daſchadus **tſchuguna, granita** un **marmora kapu kruſtus, kapu benkus, kehdes metala krouns** u. t. pr. par peenehmigu zenu.

Fabrika: Kihſchesera eelâ. Telefons № 987.

Noliktawas: Terbatas eelâ № 22 un **Meera eelâ № 3.** Telefons № 986.

NB. Jaunee zenu rahditaji ir tagad dobujami un uſ peepraſijumu teek bez makſas peeſuhtiti.

Godajamee „Latweeſchu Awiſchu“

paſta abonenti teek laipni luhgti, ſawu adreſi pahrmainot uſdot ſawu abonentu numuru un klaht peelikt 10 kap. paſtmarkâs.

Wiſi peeſuhtijumi, kam nebuhs uſdoti minetee abonentu numuri un klaht peelikti 10 kap. paſtmarkâs, newar tikt eewehroti.

Ar augſtzeenibu

„Latw. Aw.“ ekſpedizija.

Preekſch ſemkopjeem

loti noderigas grahmatas:

Dabujamas pee J. F. Steffenhagena un dehla Jelgawâ:

Auglu-koku dahrſs, ſemkopja, jeb pamahziſchana, kâ auglu-koki no ſehklahm audſejami, potejami ꝛc., kâ lauku- jeb meſchu-koki ſtahdami un wehl daudſ zitas derigas mahzibas, kas dahrſu mihlotajeem un kopejeem der ſinat. Ar 55 bildehm. Iſſkaidroja un ſarakſtija S. Klewers, ſehklu pahrdotawas un kokuſkolas ihpaſchneeks Durbê. (Otrâ drike.) 60 kap.

Biſchu-kalendere. Iſ brihwkunga no Berlepſch biſchu-kalenderes pehz ſchejeenes ſemes- un gaiſa-buhſchanas ſagatawota un pahrtulkota. Iſdota no Kurſemes biſchu-kopſchanas beedribas. 20 kap.

Biſchu grahmatina, jeb ihſa pamahziſchana, kâ bites Kurſemê un Widſemê jakopj. Sarakſtita no Dalbes mahzitaja H. Kupffer. 20 kap.

Derigi padomi pee mahjas-lopu kaites un ſlimibas paſihſchanas un ahrſteſchanas no K. Preypitſch'a Med. vet. 1 rubl.

Gowu-lopeem, no, kâ tos buhs audſinaht, kopt un ſlimibâs dſeedinaht. No D. K. Elwerfeld. (Otra pahrlabota druka.) 35 kap.

Gudra mahziſchana. Wiſeem ſaimneekeem un moderehm par labu, kâ wineem wajag zuhkas barot, un eekſch ſlimibahm kopt un prahtigi dſeedinaht. 10 kap.

Jaunais mahju dakters, kas weſeleem un ſlimeem dod pamahziſchanu, kâ buhs ſawu weſelibu iſſargaht un kâ ſlimneeks kopjams un dſeedejams ar mahjuſahlehm, kamehr daktera palihgu war atſneegt. Scho weſelibas-grahmatu mihleem Latweeſcheem par peeminu ſarakſtijis T. v. Dieterich, ar Keiſara Staniſlawa-ordeni puſchkots dakters, Latweeſchu draugu beedris un Kurſemes Jumprauweeſchu muiſchas dſimts-kungs. Otra pahrlabota druka. 130 kap.

Baltijas ſemkopis un wina amats. Pehz Wahzu ſemes-ſaimneeka Ferd. Breithaupt ſemkopibas rakſteem latw. ſarakſtihts no H. Blumberg. 75 kap.

Selta mahjas-grahmata, jeb ſinatnibas magaſine eekſch 3 nodalam, ar 1111 padomeem. Mahju-ſaimneezibas nodala ar 377 padomeem, Semkopibas nodala ar 284 padomeem, Ahrſtibas nodala ar 450 padomeem, ſaſtahdita un gaiſmâ laiſta no Fr. Mekon. (Treſchâ pahrraudſitâ druka.) 1 rubl.

Zilweku glabbſchanas, no, jeb ihſa pamahziſchana, kas ar tahdeem jabara, kas nahwes-breeſmâs tikuſchi, un kâ nomtruſchi leekahs. No P. Wagner. 10 kap.

Ed. Zehder's — Rigâ.

Laukſaimneezibas maſchinu un ſemkopibas rihku lehgeris

Karta eelâ № 11, pretim Tukuma-Jelgawas dſelſzeła ſtanzijai,

eewehle

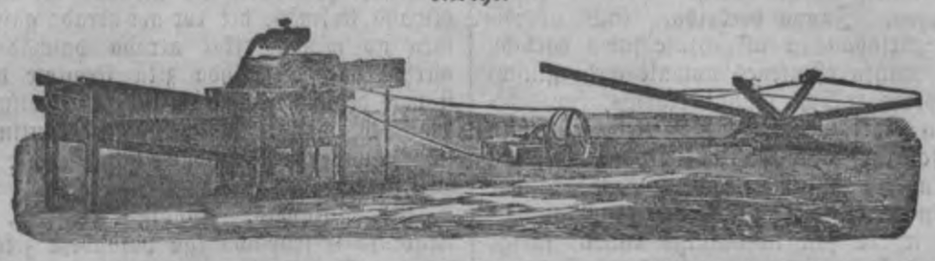

kulamahs maſchinas ar **rokas** un **gehpela dſenamo,** preekſch 2, 4, 6, 8 un wairak ſirgeem ar pee tam peederigo **gehpeli.** — Wiſas maſchinas no **jaunakâs** un **labakâs konſtrukzijas** un iſ **iſmekletâ wislabakâ materiala.**

Wiſs ſem galwoſchanas.

Tahlak: **wiſadu ſortu arkli, ſehklas-aparaji, ezeſchas, ſehjmaſchinas, ſeena grahbekli, labibas wehtiſamâs maſchinas, ekſelu maſchinas** u. t. t.

Lokomobiles un twaika kulmaſchinas

jaunakâs konſtrukzijas

iſ **Anglu** fabrikas **Richard Garret & Sons** no 3, 4, 6, 8 un 10 ſirgu ſpehka.

Wehſtulu adreſe: Ed. Zehder — Rigâ.

Segleneeku prezes

peedahwâ leelâ iſwehlê

T. S. Smirnowa mantineeki.
J. S. Parûgina mantineeki.

Ihpaſchneeks A. Artemjew's,
Jelgawâ, Akziſes eelâ.

Pirmâs ſortes

pikê-mantelus, pikê-apkaramos ſanehma un peedahwâ **lehti**

tikai Gottliebs,

Jelgawâ, tikai Leelajâ eelâ.

Noklihdis.

Iſgahjuſcho nedel noklihduſe maſa **melna kehwe.** Atradejs top luhgts, pret labu pateizibas algu paſinot Sommerſelda weikalâ Jelgawâ, Katolu eelâ.

Zeen. mahzitaju kungeem!

Pee **J. F. Steffenhagena un dehla Jelgawâ** dabonamas:

Sihmes

par peeminu eeſwehtiſchanas deenai.

40 gabali leelakâ formatâ 75 kap.
40 „ maſakâ formatâ 50 kap.

J. Palewitſcha

Dſeedaſchanas mahziba

tautas ſkolâm.

Motto: Dſeedot dſimu, dſeedot augu,
Dſeedot muhſchu nodſihwoj',
Dſeedot weegli eelihgoju,
Paradiſes dahrſinâ.

Otrs pahrlabots un papilbinats iſdewums.

Zena **40** kap.

Wiſjaukakâs

paſaziņas

ar **dandſ bildem** puſchkotas, ſazeretas no **H. C. Anderſena,** tulkotas no **Fr. Miekona.**

Zena **60** kap.

Glihtrakſtiſchana un ahtrrakſtiſchana.

Latweeſchu preekſchrakſti

ar iſſkaidrojumeem.

Metodiſts wadons preekſch rakſtiſchanas ſkolâs un mahjâs.

Saſtahdijis

Uhdra Jahnis

pehz **J. N. Malinowſka** preekſchrakſtu ſiſtemas Kreewu waloda.

Makſâ **50** kap.

Septindeſmit tſchetrbalſigas

garigas dſeeſmas

jaukteem koreem baſnizas gada ſwehtkôs Latweeſchu waloda apgahdajis **Kr. Liepewalds,** ſkolotajs un ehrgelneeks Blihdenê.

Makſâ 2 rubl. 50 kap.

J. F. Steffenhagen un dehls, Jelgawâ.

„Modes Wehſtneſcha“

maija mehneſcha burtniza jau iſnahkuſe

un peeſuhtita wiſeem paſta abonenteem un grahmatu tirgoneem iſdaliſchanai.

„Modes Wehſtneſcha“ maija mehneſcha burtniza ſatur:

Modes ſinas preekſch waſaras drahnam un wiſjaunakos modes paraugus preekſch dahmu koſtimeem, bluhſem un paletoſcem ar 19 nobildejumem. Modernâs peeburknes un winu daſchadâs garneſchanas wihſe ar 13 ſihmej.

Schnittu lokſnes peelikums.

Litografets modes peelikums ar jaunakeem apleekajeem (kehpjeem).

Praktiſko darbu nodaļa: Turpinajums par tallas ſchnittes konſtrukziju pehz teeſchas mehroſchanas, ar 6 ſihmejumu paraugeem.

Feletoną: Baltâ nahwe, romans iſ ſchluhdonu paſaules no Rudolfa Stratz'a (turp.). **Buhri Afrikas deenwidûs** no G. E. **Burwiga pils,** romans no E. Wernera (turpinajums).

Dſejas paſpahrnê: Daſchi dſejoli no Ejera, Peekritena, Dſelſskalnu Karla, A. Bratſcha un R. Juhrmalneeka.

Original-noweles: Sudmalis — Ejera; **Sirds ilgojas** — Banutas; **Sarkanais deguns** — Kurſemneeka. **Par putu kopſchanu,** no Araju Matildes (turpinajums).

Rokdarbu nodaļa: daſchi koſchi paraugi ſmalkeem rokdarbeem.

Schis un tas: Dandſ praktiſki mahjeeni iſtabâ un kuknâ. Rezepti daſchadeem wahrijumeem un zepumeem.

Sihkumi: Bibliografija; Sibu mihklas atſlehga un Wehſtuſneeks.

„Modes Wehſtneſio“ apſtelejams ſem adreſes: **Митава, въ контору журнала „Modes Wehſtneſis“.**

Wiſas iſnahkuſchâs burtnizas wehl dabujamas. Jaunpeenahkuſcheem abonenteem nawa eeteizams eeſahkt abonet no kahda ſinama gada zeturkſchna, jo „Modes Wehſtneſis“ nawa weenkahrſcha modes lapa, kuru iſlaſa un atſſweeſch prom. „Modes Wehſtneſcha“ wiſs gadagahjums ſtabw zeeſchâ ſakara, iſnemot tikai pahri lapas modes ſinojumu. Wina praktiſkâm pamahzibam pehz 10 gadeem ta pate wehrtiba kas ſchodeen. Tadehl jaunpeenahkuſcheem abonenteem eeteizam eeſahkt abonet no pirmâs burtnizas.

Iſdewejs un redaktors **K. Berris.**

Mana

Uhdens-dſeedneeziba,

wairak kâ 40 gadus iſmehginata un ſlimibu dſeedinaſchanai un weſelibas uſtureſchanai ſarakſtiła no

Msgr. Sebaſtiana Kneippa. Tulkojis K. Schuberts.

Makſâ neeſeeta **60** kap., eeſeeta **85** kap.; ar peeſuhtiſchanu pa paſtu neeſeeta **70** kap., eeſeeta **1** rubli. — Dabujama pee manis kâ ari zitâs labakâs grahmatu pahrdotawâs. — Somakſu war eeſuhtit ari paſtmarkâs.

G. Landsberga

grahmatu drukatawa un pahrdotawa,
Jelgawâ, Katolu eelâ № 7.

Дозволено цензурою. Рига, 1-го Мая 1900 г.

Drukats pee J. F. Steffenhagena un dehla.

(Tê klaht 2 peelikumi.)